

Pismo
ukazuje się
we wtorki
i piątki

Głos

Wtorek

26 września 2023

nr 76 (LXXVIII)

cena: 17 Kč

WIADOMOŚCI
KASYNO MA NADAL
CZERWONE ŚWIATŁO
STR. 2-3

REGION
POGODA NIE ZEPSUŁA
HUMORÓW
STR. 4

SPORT
DUŻE EMOCJE
W WERK ARENIE
STR. 9

213 delegatów na Zgromadzeniu Ogólnym

WYDARZENIE: Rada Przedstawicieli Kongresu Polaków w RC przyjęła projekt ordynacji wyborczej delegatów na Zgromadzenie Ogólne, jakie odbędzie się 20 kwietnia 2024 roku w Domu Kultury „Trisia” w Trzyńcu. W porozumieniu z polskimi instytucjami i organizacjami została ustalona nowa, mniejsza liczba delegatów na to wydarzenie.

• Rada Przedstawicieli uchwaliła, że na Zgromadzenie Ogólne Kongresu Polaków w RC zostanie zaproszonych 213 delegatów. Od lewej Mariusz Wałach, prezes Kongresu Polaków w RC, oraz Józef Szymeczek, przewodniczący RP. Fot. ŁUKASZ KLIMANIEC

Łukasz Klimaniec

Projekt ordynacji wyborczej delegatów na Zgromadzenie Ogólne Kongresu Polaków w RC był najważniejszym punktem czwartkowego posiedzenia Rady Przedstawicieli KP.

– To bardzo ważna, absolutnie kluczowa sprawa, bo według tego składu można się spodziewać przebiegu i wyników Zgromadzenia. To dla nas bardzo ważny element – podkreślał Józef Szymeczek, przewodniczący Rady Przedsta-

wicieli i wiceprezes Kongresu Polaków. Przyznał, że zadaniem Rady Kongresu Polaków w RC było zmniejszenie liczby delegatów, która w szczytowym momencie sięgała niemal trzystu osób, co powodowało problemy logistyczne z organizacją takiego wydarzenia. Bo prócz wymienionej liczby brali w nim udział także dziennikarze i zaproszeni goście. Dlatego też w porozumieniu z organizacjami i po konsultacjach z nimi została ustalona nowa liczba delegatów. Wśród nich znaleźli się przedstawiciele Macierzy Szkolnej w RC, PZKO, Polskiego Towarzystwa Turystyczno-sportowego „Beskid

Śląski” w RC, a także Towarzystwa Nauczycieli Polskich w RC.

– Nauczyciel ma autorytet w gminie i wszyscy oczekują, że będzie uczestniczył w życiu polskim – wyjaśniał Józef Szymeczek. Harcerstwo Polskie w RC otrzymało mandaty dla delegatów według liczby działających drużyn, a Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej Sekcja Akademicka „Jedność” zgodnie z liczbą sekcji.

Według przyjętego w czwartek projektu ordynacji wyborczej organizacje zrzeszone w Kongresie Polaków w RC nominują następującą liczbę delegatów: Macierz Szkolna w RC – 25 osób, Polski

Związek Kulturalno-Oświatowy w RC – 80, Towarzystwo Nauczycieli Polskich – 22, Harcerstwo Polskie w RC – 10, Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej Sekcja Akademicka „Jedność” – 6, PTTS „Beskid Śląski” w RC – 4, pozostałe organizacje – po jednym delegacie dla każdej organizacji.

Sejmiki gminne delegują w sumie 45 delegatów – Czeski Cieszyn Trzyńc i Praga po trzech, Hawierzów i Karwina po dwóch delegatów, a pozostałe po jednej osobie. W efekcie daje to liczbę 213 delegatów (46 wybranych przez sejmiki gminne i 167 nominowanych przez organizacje).

Komisarze sprawdzą prawa mniejszości

Na posiedzeniu Rady Przedstawicieli została poruszona kwestia monitoringu praw mniejszościowych. Zgodnie z europejskim prawem i przyjętymi przez Republikę Czeską dokumentami (Kartą o ochronie języków regionalnych i mniejszościowych i Konwencją ramową o ochronie mniejszości narodowych) co pięć lat do Czech przyjeżdża komisja europejska, by sprawdzić, jak przestrzegane są te prawa. Komisarze europejscy do Czeskiego Cieszyna przyjadą dziś, we wtorek 26 września (ich wizytę koordynuje Tomasz Pustówka, wiceprezes Kongresu Polaków). Nad Olzą spędzą pół dnia. Jednym z punktów ich wizyty jest spotkanie z przedstawicielami polskiej mniejszości w RC, które zaplanowano na godz. 16.00 w sali Centrum Polskiego przy ul. Strzelniczej 28 (na parterze budynku siedziby ZG PZKO). Będzie można wnieść propozycję, uwagę lub dowiedzieć się, jak te standardy europejskie dotyczące mniejszości narodowych wyglądają w innych krajach. – Zaangażowanie naszej ludności ma znaczenie. Trzeba pokazać obecnością, że korzystamy z tych praw – podkreślił Józef Szymeczek. Polscy działacze planują zaproponować komisarzom europejskim, by prawa przynależne mniejszościom zostały zachowane na stałe, a nie zależały od wyników spisów ludności.

ZDANIEM... Danuty Chlup

danuta.chlup@glos.live

Kontrowersje wokół nowego filmu Agnieszki Holland „Zielona granica” sprawiły, że przyciągnął on niemal całą uwagę nie tylko kinomanów, ale i ludzi na co dzień niezbyt zainteresowanych filmem. To jednak nie oznacza, że do kin nie wchodzi inne ciekawe premiery. O jednej z nich chciałabym napisać.

Najpierw jednak, mimo wszystko, wrócę do „Zielonej granicy”. Film miał polską premierę w ostatni piątek, zatem jeszcze niewiele osób miało okazję go obejrzeć. Tymczasem w poniedziałek rano, kiedy weszłam na Filmweb.pl, przekonałam się, że zebrał on już blisko 26 tys. ocen. Jestem niemal pewna, że zdecydowana większość osób „ocenila” film, bez obierzenia go. W atmosferze hysterii, jaka rozpętała się w związku z „Zieloną granicą”, właściwie się nie dziwię, że średnia ocena filmu wynosiła zaledwie 2,9 na 10 i aż 74 proc. osób kliknęło w jedną gwiazdkę (stan na poniedziałek, godz. 9.30), widocznie traktując to jako swój „patriotyczny obowiązek”.

Nie obejrzałam jeszcze „Zielonej granicy” (mam w planach), zatem nie wypowiadałam się na jej temat. Przechodzę do filmu, który chciałabym polecić, pomimo że... również go nie widziałam. Polecam go ze względu na książkę, na podstawie której powstał i którą z dużą przyjemnością już jakiś czas temu przeczytałam. Mowa o „Święcie ognia” w reżyserii Kingi Dębskiej, ekranizacji bestsellerowej powieści o tym samym tytule autorstwa Jakuba Małeckiego. Pisarz w mediach społecznościowych bardzo pozytywnie pisze o ekranizacji, zatem zakładam, że film będzie wierny pierwowzorowi i dostarczy widzom, podobnie jak powieść dostarcza czytelnikom, całą gamę emocji. Osobiście uważam „Święto ognia” za jedną z najlepszych powieści Małeckiego. To kameralna rodzinna historia, której głównymi bohaterkami są dwie młode kobiety, kochające się siostry, będące, każda na inny sposób, więźniarkami swoich ciał. Jedna szuka w balecie granic jego możliwości, druga, niepełnosprawna, musi godzić się z tym, że ciało jej nie słucha i ogranicza jej kontakt ze światem. Jest jeszcze zagubiony ojciec i nieobecna matka. Ja odebrałam tę powieść jako historię kochającej się rodziny, która nawet wzajemne więzy i miłość nie uchronią przed bólem, stratą i wewnętrzną samotnością.

Małecki jest bardzo wrażliwym pisarzem, mam nadzieję, że twórcy filmu z taką samą wrażliwością podeszli do opowiedzianej przez niego historii.

CYTAT NA DZIŚ

Tim Brooks,

wiceprezydent spółki Lego odpowiedzialny za sprawy środowiska, w nawiązaniu do decyzji spółki o rezygnacji z produkcji klocek z materiału pochodzącego z recyklingu butelek PET

...
To tak, jak byście się starali wyprodukować rower z drewna zamiast ze stali. Produkcja ostatecznie pozostawiałaby większy ślad węglowy

W OBIEKTYWIE »GŁOSU«

• W piątek obchodziliśmy Światowy Dzień bez Samochodu. Na zdjęciu pani Květuše z panem Antonim wybierając się, by odwiedzić córkę. Mogli jechać samochodem, ale zdecydowali się na autobus... Pomysł Dnia bez Samochodu zrodził się w 2000 roku z inicjatywy Komisji Europejskiej. Kierowców zachęca się, by korzystali z alternatywnych środków lokomocji, jak rowery czy komunikacja miejska. Jak Wy rezygnujecie z jazdy samochodem, to z jakich powodów? Ekonomicznych? Ekologicznych? Czy innych? Podzielcie się propozycjami pisząc na e-mail: dabkowski@glos.live. (endy) Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

DZIŚ...

26

września 2023

Imieniny obchodzą:

Cyprian, Damian, Justyna

Wschód słońca: 6.27

Zachód słońca: 18.27

Do końca roku: 96 dni

(Nie)typowe święta:

Ogólnopolski

Dzień Aptekarza

Przysłowie:

„We wrześniu, gdy tłuście ptaki, srogo się zima da ludziom we znaki”

JUTRO...

27

września 2023

Imieniny obchodzą:

Gaja, Wincenty

Wschód słońca: 6.28

Zachód słońca: 18.24

Do końca roku: 95 dni

(Nie)typowe święta:

Dzień Podziemnego

Państwa Polskiego,

Światowy Dzień Turystyki

Przysłowie:

„Straszna jest wrześniowa słońca – miarka deszczu, korzec błota”

POJUTRZE...

28

września 2023

Imieniny obchodzą:

Marek, Wacław

Wschód słońca: 6.30

Zachód słońca: 18.22

Do końca roku: 94 dni

(Nie)typowe święta:

Światowy Dzień Morza

Przysłowie:

„Na świętego Wacława w polu pustki, w domu sława”

POGODA

wtorek

dzień: 21 do 23°C

noc: 15 do 13°C

wiatr: 1-2 m/s

środa

dzień: 23 do 25°C

noc: 15 do 13°C

wiatr: 1-3 m/s

czwartek

dzień: 22 do 24°C

noc: 15 do 13°C

wiatr: 2-4 m/s

Kasyno ma nadal czerwone światło

W Czeskim Cieszynie od dłuższego czasu wzbudza emocje projekt kasyna Grand Arena Piast. Stał się on przedmiotem dyskusji radnych i mieszkańców. Członek Zarządu Miasta Tomasz Pustówka uspokaja, że dopóki nie zostanie zmienione rozporządzenie z 2014 roku, kasyno nie może powstać.

• Hotel Piast stał się przedmiotem żartów dyskusji. Fot. SZYMON BRANDYS

z zagranicy), nowe, atrakcyjne miejsca pracy, zwracają ponadto uwagę, że Piast pilnie potrzebuje kompleksowego remontu. Ponadto uważają, że nie ma danych, które potwierdziłyby pozytywny wpływ rozporządzenia anty-hazardowego na obniżenie przestępczości w Czeskim Cieszynie.

Bezpartyjni opowiedzieli się przeciwko projektowi kasyna. Argumenty te przypominają Tomasz Pustówka w wypowiedzi, którą przysłał w ub. tygodniu do redakcji „Głosu”:

– Nasze ugrupowanie Bezpartyjni 2022 (Nestranici) od lat występuje przeciwko wszelkim formom gier hazardowych w Czeskim Cieszynie. Próby wprowadzenia wyjątków od zakazu pojawiły się już w roku 2016, wtedy też byliśmy przeciwko. Tak samo teraz w sprawie projektu kasyna Grand Arena Piast jasno deklarujemy nasze stanowisko, że nie

chcemy cieszyńskiego Las Vegas ani powrotu do lat 90. Z naszego punktu widzenia jest niedopuszczalne, aby atmosferę w centrum kształtowało kasyno usytuowane dodatkowo w historycznym budynku będącym dominantą miasta. Niewątpliwie z hazardem związana jest masa negatywnych zjawisk, takich jak uzależnienia i przestępczość, których nie zrekompensują żadne dodatkowe wpływy finansowe do budżetu miasta. Cieszę się, że pogląd ten podziela wielka część społeczeństwa, co wynikało z petycji i opinii w sieciach społecznościowych.

Autorką petycji, o której wspominał Pustówka, była Lucie Ližičková, pracownica Diakonii Śląskiej. W wersji elektronicznej podpisało ją do wczoraj blisko 500 osób. Petycja jest również dostępna w wersji papierowej w kościołach i kilku innych miejscach w Cz. Cieszynie Tadeusz Filipek, wiceprzewodniczący Rady Kościoła Braterskiego w Czeskim Cieszynie, przedstawił na wrześniowej sesji Rady Miasta wspólne stanowisko przedstawicieli czesko-cieszyńskich zborów i parafii chrześcijańskich, przeciwnie hazardowi. Na sesji nie głosowano o zmianie rozporządzenia z prostego powodu – nikt nie zgłosił projektu zmiany. Projekt kasyna ma nadal czerwone światło.

Słonecznie nad Bałtykiem

Ósmoklasiści z polskich szkół z Czeskiego Cieszyna, Bystrzycy, Gnojnika i Lutyni Dolnej korzystają od soboty z uroków Morza Bałtyckiego. Rozpoczął się drugi turnus Zielonej Szkoły nad Bałtykiem, której organizatorem jest Kongres Polaków w RC. Młodzież wraz ze swoimi nauczycielami przyjechała do ośrodka wczasowego VIS w Jastrzębiej Górze w sobotę ok. godz. 7.00. – Zakwaterowaliśmy się i zjedliśmy nasze wspólne pierwsze śniadanie. Po drodze minęła spokojnie – poinformował „Głos” nauczyciel dolnolutyńskiego podstawki Marek Prochasek. Nad Bałtyk przyjechał z dziewięcioc osobową grupą.

Chociaż Jastrzębia Góra przywitała Zaołziańców pochmurnym niebem, wkrótce ukazało się słońce i niedzielnej pogodzie nie można już było niczego zarzucić. – Woda – nikt nie zgłosił projektu zmiany. Projekt kasyna ma nadal czerwone światło.

• Wizyta na Westerplatte. Fot. ARC

W niedzielę część uczestników zielonej szkoły zwiedziła Gdańsk z jego zabytkami i Muzeum II Wojny Światowej oraz pojechała na Westerplatte. Kolejnymi miejscami wycieczkowymi będą Kartuzy i Szymbark, Łeba i Słowiński Park Narodowy oraz Hel i Władysławowo. Jeśli wierzyć synoptikom, to słoneczna pogoda z temperaturami do 24 st. C ma się utrzymać w tych rejonach co najmniej do niedzieli. (sch)

Farna u Wojewódzkiego

Ewa Farna została zaproszona do programu telewizyjnego Kuba Wojewódzkiego w polskiej stacji TVN, w którym wzięła udział razem z reżyserką Agnieszką Holland. Nagranie miało miejsce w studiu w Warszawie, a zostanie wyemitowane dziś, 26 września,

o 22.40. – Są spotkania ważne i mniej ważne. Wartościowe albo te, co nie nie dają. To spotkanie było dla mnie wyjątkowe – napisała w mediach społecznościowych Ewa Farna zamieszczając wspólne zdjęcie z Kubą Wojewódzkim i Agnieszką Holland. (klm)

Osrebrzona wioska

• Ekipa Gródka z dyplomem. Fot. FB gminy Gródek

Gródek należy do tych wiosek w RC, które mają się czym pochwalić. W ogólnokrajowym konkursie Wioska Roku 2023 zajęła drugie miejsce. Do finału zakwalifikował się jako zwycięzca eliminacji wojewódzkich. Oficjalne wyniki kilkumiesięcznych zmagani uczestniczących w konkursie gmin zostały ogłoszone na Jarmarku Wsi w Łuhaczowicach. Laureatem 27. edycji tego konkursu i zdobywcą głównej nagrody – dotacji z Ministerstwa Rozwoju Regionalnego w wysokości 2,6 mln koron – została Ostrońska Lhota leżąca

w województwie zlińskim. Trzecie miejsce zajęła Dolni Pustewna reprezentująca region uestcki. Gmina Gródek została doceniona za „znakomitą współpracę między mieszkańcami dwóch narodowości, za działania wspólnotowe centrum czasu wolnego, za oryginalny sposób sadzenia drzewek oraz za włączenie nowych mieszkańców w aktywne życie gminy”. W konkursie Wioska Roku 2023 wystartowało 175 miejscowości z całej RC. O zwycięstwo w finale walczyło ich 13, po jednej z każdego województwa. (sch)

Grand Prix dla dworca

Wyremontowane i na nowo zagospodarowane obiekty dworca kolejowego w Hawierzowie zdobyły główną nagrodę w 17. edycji konkursu Budowa Województwa Morawsko-Śląskiego 2022. Był on wspólną inicjatywą Związku Przedsiębiorców w Budownictwie, Czeskiej Izby

Autoryzowanych Inżynierów i Techników, ostrawskiego wydziału Gminy Architektów oraz województwa morawsko-śląskiego. To z ich przedstawicieli została złożona 11-członowa fachowa komisja oceniająca. W konkursie przyznano nagrody w poszczególnych kategoriach oraz nagrody specjalne. Z realizacji zają-

dujących się na terenie Zaołzia zostały wyróżnione również trzy sąsiadujące z sobą kamienice na rynku Masaryka w Karwinie-Frysztacie – otrzymały nagrodę w kategorii domów wielomieszkańczych oraz nagrodę publiczności, a także Muzeum Trójstyku w Jablonkowie, które zostało laureatem nagrody komisji oceniającej. (sch)

Przybywa harcerzy na obozach

W sześciu obozach harcerskich zorganizowanych w tegoroczne wakacje wzięło udział ponad 280 osób. – To bardzo dobry wynik. Z każdym rokiem uczestników jest więcej – ocenił Andrzej Glac, naczelnik Harcerstwa Polskiego w RC.

Okazją do krótkiego podsumowania było czwartkowe posiedzenie Rady Przedstawicieli Kongresu Polaków w RC. Obozy miały miejsce w miejscowości Ondřejovice (kolonia zuchowa), na rzece Berounka (obóz wędrowny), na rzece Sazawa (obóz wędrowny), w miejscowości Olšanské Hory (obóz stały), w Mostach koło Jablonkova (obóz stały) oraz w miejscowości Bílá (kolonia zuchowa).

Andrzej Glac zapowiedział, że w planie jest powołanie do życia nowej drużyny harcerskiej, która ma działać w Wędrzyni. – Przymierzamy się także do Sucheje Górnej. Mam nadzieję, że uda się nam poszerzyć nasze szeregi. Dużo osób na Zaołziu zachęcyło o harcerstwo. Niekiedy rok lub dwa, inni zaangażowali się w harcerstwo przez całe życie lub mają kogoś w rodzinie, kto jest harcerzem. To są wartości, które niczego nie odbierają, a dużo dają. I my

• Obóz harcerski w Mostach koło Jablonkova był jednym z sześciu obozów zorganizowanych w te wakacje przez Harcerstwo Polskie w RC. Wzięło w nim udział 38 osób. Fot. ŁUKASZ KLIMANIEC

chcemy je kontynuować. Sukcesywnie idziemy do przodu – podkreślił Andrzej Glac. Przypomniał, że harcerze byli widoczni także podczas uroczystości organizowanych w miejscach pamięci na Zaołziu. Mariusz Wałach, prezes Kongresu Polaków w RC, przyznał, że harcerskie projekty, jakie trafiają do Funduszu Rozwoju Zaołzia, należą do jednych z najlepszych.

– Jesteśmy jako Kongres bardzo przychylni rozwojowi harcerstwa. Zawsze, jak zbiera się komisja grantowa, to już cieszymy się na to, co dobrego wymyślili harcerze – przyznał. Jednocześnie na RP zabrzmięło, że obecna dobra kondycja Harcerstwa Polskiego w RC to zasługa pracy poprzedniego naczelnika Krzysztofa Miury, która z bardzo dużym efektem kontynuuje Andrzej Glac. (klm)

Danuta Chlup

W Czeskim Cieszynie od stycznia 2015 roku obowiązuje zakaz gier hazardowych. W ub. roku obecny właściciel hotelu Piast oraz inwestor z Pragi przedstawili samorządowi projekt kompleksowej modernizacji hotelu i budowy zadaszonego parkingu przy skrzyżowaniu ulic Strzelniczej i Fabrycznej. Warunkiem

pokaznych inwestycji ma być umożliwienie budowy kasyna. To właśnie ono podzieliło samorządowców i zbulwersowało sporą część mieszkańców.

Dyskusje są prowadzone m.in. w mediach społecznościowych. Miesiąc temu swoje racje na Facebooku przedstawiły kluby radnych z listy Nezávislí (Niezależni) oraz Nestranici 2022 (Bezpartyjni 2022). Niezależni napisali, że popierają projekt Grand Areny Piast i przytoczyli

DZIEJE SIĘ W REGIONIE

CZEŚKI CIESZYŃ

W oddziale Biblioteki Miejskiej przy ul. Havlíčce prowadzone są w tym tygodniu prace remontowe. Trwa wymiana kaloryferów. Z tego powodu biblioteka jest do 2 października nieczynna. Wypożyczone książki można oddać do całonocnej wrzutni książek przy ul. Ostrawskiej (budynek teatru), nowe można wypożyczyć w bibliotekach przy ul. Ostrawskiej oraz w Sibicy przy ul. Stowackiej. (dc)

ścią cieszyli się badania poziomu cukru we krwi, saturacji tlenem, sprawnego funkcjonowania nerek czy też EKG. Do nowości należały m.in. badanie USG tarczycy, kontrola znamion skórnych, orientacyjny pomiar tętnic szyjnych. (dc)

ŁOMNA DOLNA

W czwartek nad ranem wybuchł pożar drewnianych obiektów – gastronomicznego i wypożyczalni hulajnog. Płomienie zajęły dachy. Na miejsce zdarzenia przybyli strażacy z Trzyna, Jablonkova, Łomnej Dolnej i Mostów. W ciągu godziny udało im się opanować ogień. Dzięki szybkiemu działaniu ochronili przed żywiołem trzecią budowlę stojącą w bezpośrednim sąsiedztwie. Straty oszacowano wstępnie na pół miliona koron. (dc)

OSTRAWA

Pogotowie Ratunkowe Województwa Morawsko-Śląskiego odebrało w Barcelonie najwyższy, diamentowy stopień międzynarodowej nagrody Angels EMS AWARD. Nagrody przyznawano podczas Europejskiego Kongresu Medycyny Ratowniczej. Nagradzane są najlepsze instytucje i organizacje, które zapewniają opiekę medyczną osobom z udarami mózgu. Do nagród nominowano 102 podmioty, diamentową otrzymało niespełna trzydziestu. (dc)

HAWIERZÓW

Wybuchł pożar drewnianych obiektów – gastronomicznego i wypożyczalni hulajnog. Płomienie zajęły dachy. Na miejsce zdarzenia przybyli strażacy z Trzyna, Jablonkova, Łomnej Dolnej i Mostów. W ciągu godziny udało im się opanować ogień. Dzięki szybkiemu działaniu ochronili przed żywiołem trzecią budowlę stojącą w bezpośrednim sąsiedztwie. Straty oszacowano wstępnie na pół miliona koron. (dc)

Pogoda nie zepsuła humorów

Deszczowa aura może i pokrzyżowała nieco plany organizatorów 24. Dożynek w Trzanowicach, ale dzięki występom najmłodszych wykonawców atmosfera była znakomita. – W Trzanowicach wychowuje się dzieci wspaniale. Z szacunkiem do tradycji i z miłością do regionu. Gratuluję i zazdroszczę. Tak powinno być w każdej gminie – stwierdziła konsul generalna RP w Ostrawie Izabella Wołłejko-Chwastowicz.

• Ceremonia dożynkowa – gospodarzami dożynek, już po raz dziewiąty z rzędu, byli Gabriela i Richard Jochymkowie.

Łukasz Klimaniac

Miał być dożynkowy korowód i zabawa w plenerze, ale z powodu deszczu trzeba było zmienić plany – 24. Dożynki w Trzanowicach musiały obejść się bez korowodu, a część artystyczna została przeniesiona do sali Domu Kultury. Gospodarzami dożynek, już po raz dziewiąty z rzędu, byli Gabriela i Richard Jochymkowie. Miejsce Koło PZKO znakomicie zadbało o wystrój oraz – wspólnie ze strażakami – o ofertę gastronomiczną: były placki, kołocze, mięso, hot dogi oraz napoje.

Uczestnicy dożynek mieli okazję zobaczyć występ przygotowany przez dzieci w ramach letnich półkolonii „Lato z tradycją” oraz ceremonialny dożynkowy. Płony pobłogosławił dziekan Rudolf Sikora oraz pastor Erich Bocek, a na scenie zaprezentowały się dzieci z PSP w Gnojniku, „Dziecka z Trzanowic”, ZT „Trzanowice” oraz dzieci z czeskiej szkoły podstawowej. – Widząc dzieci dumnie noszące stroje waszych przodków, kłaniam się nisko waszemu sposobowi wychowania. Bo w Trzanowicach wychowuje się dzieci wspaniale: z szacunkiem do tradycji i z miłością do regionu. A udział w dożynkach potwierdza miłość do swojej małej ojczyzny. Tego gratuluję i zazdroszczę, bo tak powinno być w każdej gminie – powiedziała obecna na dożynkach

konsul generalna RP w Ostrawie Izabella Wołłejko-Chwastowicz. Helena Legowicz, prezes PZKO, nie ukrywała podziwu nad pracą z dziećmi, jaka jest prowadzona w Trzanowicach. – W dzieciach nasza przyszłość. Bez nich nie utrzymamy polskości, naszych tradycji, w tym tradycji dożynkowych. Dziękuję za tę pracę – powiedziała.

Dorota Uherek, członek zarządu MK PZKO Trzanowice ds. kultury, organizatorka półkolonii i pomysłodawczyni kółka tanecznego w Trzanowicach, przynależała, że po wakacyjnych półkoloniach zorganizowanych w Domu PZKO w Trzanowicach (wzięło w nich udział 45 dzieci m.in. z Ropicy, Trzecieża, Śmiłowic i Trzanowic) mieli artyści bardzo intensywnie spędzali czas.

• Za sprawą występów najmłodszych wykonawców atmosfera w Trzanowicach była znakomita.

• W dożynkach wzięły udział m.in. konsul Izabella Wołłejko-Chwastowicz (z lewej) i Helena Legowicz, prezes ZG PZKO.

Z „Dzieckami z Trzanowic” dużo jeździliśmy, praktycznie po wszystkich dożynkach. Byliśmy w Oldrzychowicach, Gutach, Stonawie, Karwinie. Niemal w każdy weekend mieliśmy występ. Ale jeździliśmy z tą małą grupą, a nie z całym zespołem – wyjaśniła. – U nas jest taki kłopot, że w Trzanowicach nie mamy szkoły. Dlatego też w zespole są dzieci także z okolicznych wsi – ze Śmiłowic, Trzecieża, Ligotki czy Gnojnika.

To grupa 15 dzieci, które przychodzą na zajęcia do „Dzieck z Trzanowic”. Młodzieżowy zespół tworzą cztery pary. Moja córka odziedziczyła zapal do tych zajęć i prowadzi z dziećmi choreografię. Mnie zostały sprawy techniczne – uśmiechała się.

Tegoroczna nowością dożynek w Trzanowicach był przegląd talentów, a prócz najmłodszych wykonawców wystąpili także kapela Bartnicki i zespół ludowy „Ostravica”.

Tak się łączy różne tradycje!

Wydałoby się, że „fedrowanie” i „folklor” to słowa, które nie mają ze sobą wiele wspólnego. Ale w Suchej Górnjej od dwunastu lat świetnie pokazują, jak można dobrze połączyć tradycje folklorystyczne z kulturą górniczą regionu. W sobotę w Domu Robotniczym na imprezie organizowanej przez gminę oraz MK PZKO w Suchoj Górnjej uczestnicy świetnie się bawili, oklaskując występy zespołów z Polski, Słowacji, Czech i Węgier. „Fedrowani z folklorem” to wyjątkowe wydarzenie na skalę regionu, które łączy tradycję górniczą z tradycją folklorystyczną. Impreza organizowana od 2006 roku – początkowo co roku, teraz co dwa lata – zawsze przyciąga mnóstwo osób. Wiele z nich przychodzi ubranych w stroje górnicze i ludowe. Nie inaczej było i tym razem – wśród gości nie brakowało pań i panów, którzy w odświętanych górniczych mundurach zaszli do stołami.

– To dla nich dobra okazja, by przyjść i zaprezentować swój ga-

lowy mundur – przyznała Mariola Weiser, jedna z organizatorek wydarzenia. – Staramy się połączyć te dwie odrębne rzeczy. One z pozoru są różne, ale ta kultura górnicza, ten folklor górniczy, jest specyficzny dla naszego regionu. Pokazujemy coś, czego nigdzie indziej nie ma w takich rozmiarach. Dlatego można tu zobaczyć zespoły, które pokazują kulturę i tradycje mniejszości, jakie pojawiały się na tym naszym skrawku ziemi, prezentując swój folklor. Tak, jak kiedyś na szczytach pracowali ludzie z Węgier, Polski, Czech i Słowacji, tak i u nas występują zespoły z tych krajów – dodała.

W sobotę w Domu Robotniczym w Suchoj Górnjej wystąpiły „Muzika Milana Rendoša” ze Słowacji, węgierski zespół „Fitos Deszö Tartsulat”, Studencki Zespół Pieśni i Tańca „Kato-wice” Uniwersytetu Śląskiego, folklorystyczny zespół „Mladina” z Pilzna, a także górnicza orkiestra dęta „Mix Orchestra” z gminy Lubomia oraz „Chórek” i zespół „Šmykňa”. Dużą dawkę humoru i świetną zabawę zafundował gościom żywiłowy występ

„Suszaników” (niezwykła „Polka z Wychodka”).

Wydarzenie przyciągnęło gości z różnych stron Zaolzia – od Mostów k. Jabłonkowa po Karwinę. Przede wszystkim jednak mieszkańców Suchoj Górnjej i okolic, dla których „Fedrowani z folklorem” jest tak ważnym punktem w kalendarzu, jak dla górali „Bal Gorolski”.

Marian Pilch, wiceprezes MK PZKO w Suchoj Górnjej przyznał, że „Fedrowaniem z folklorem” to impreza, która łączy ludzi w Suchoj Górnjej, a także z Czechami i Polacy. Ta impreza przyciąga, bo staramy się, żeby program był urozmaicony. Sięgając do korzeni regionu, w którym pracowali ludzie z okolicznych państw – sporo było przecież Słowaków, Węgrów Czechów, Polaków – zapraszamy do nas ciekawe zespoły, by niektórzy uczestnicy może i wspomnieli swoje lata dzieciństwa – stwierdził.

„Fedrowani z folklorem” to nie tylko okazja do zabawy, ale świetna sposobność, by przypominać młodemu pokoleniu o korzeniach regionu. Ma-

• „Fitos Deszö Tartsulat”, czyli węgierska moc w Suchoj Górnjej. Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

rian Pilch przypomniał, że w Suchoj Górnjej dla o to na co dzień miejscowe koło, a także ZPIT „Suszanie”. – Dziewczyny z zespołu założyły mały zespół, grupkę dzieciaków, które już występują. Cieszy fakt, że przychodzą dzieci nie tylko z naszych rodzin, gdzie ten folklor w domach jest obecny, ale i z innych, które dotąd niewiele miały z nim kontaktu – przyznał.

Tegoroczna, dwunasta edycja była o tyle wyjątkowa, że honorowy patronat nad „Fedrowaniem z folklorem” objęła pierwsza dama Republiki Czeskiej Eva Pavlova. A w holu przed wejściem na salę gości imprezy mogli oglądać wystawę zdjęć prezentujących mieszkańców regionu w strojach ludowych – góralskich, górniczych, cieszyńskich czy orłowskich. (klm)

Z REDAKCYJNEJ POCZTY

Warsztaty dla nauczycieli historii w Żywocicach

Założona przez grupę dziennikarzy i historyków organizacja Post Bellum, która wyszukuje i utrwała wspomnienia o kluczowych wydarzeniach XX wieku, zaprosiła dziennikarkę Otylię Tobołą do poprowadzenia warsztatów dla grupy nauczycieli historii. Tobała jest autorką zbioru osadzonych w kontekście historycznym wojennych wspomnień Zaolziaków „Lutyńskie tango”. Książka została uzupełniona oraz przetłumaczona na język czeski i jesienią pojawi się na półkach księgarskich w obu językach. Historie zostały nagrane również w formie audiobooka.

Volkslista przepustką do życia...

Ważnym działaniem Post Bellum jest projekt „Paměť národa”, w ramach którego powstał obszerny zbiór wspomnień, fotografii, pamiętników i innych archiwaliów z okresu totalitaryzmu. Wpisują się w niego również zainteresowania dziennikarki, która przez wiele lat nagrywała wojenne wspomnienia Zaolziaków.

Zajęcia, w których uczestniczyła grupa nauczycieli czeskich szkół z Frydka, Mistka, Czeskiego Cieszyzna, Trzyńca, Hawierzowa i Karwiny, odbyły się w pomieszczeniach Muzeum w Żywocicach. Zgodnie z życzeniem pedagogów, rozpoczęły się one od omówienia wydarzeń, które w XX wieku zastrzały stosunki między Polakami i Czechami na Śląsku Cieszyńskim. W dalszej kolejności komentowana projekcja zdjęć, dokumentów i nagrań świadków historii dotyczyła ruchu oporu, ofiar sowieckich już zbrodni popełnionej przez nazistów na mieszkańcach Żywocic. Dziennikarka oparła swój wykład na nagraniach wspomnień nieżyjących już partyzantów i ich pomocników, literaturze przedmiotu i badaniach historyka Mečislava Boráka, który w czasie pisania monografii „Zločin v Životičích” miał

możliwość rozmowy z co najmniej dwudziestoma pięcioma dorosłymi świadkami tych tragicznych wydarzeń.

– W tamtą krwawą niedzielę przepustką do życia stał się dokument nazywany volkslistą – mówiła Tobała. Podpisujący ją zwłaszcza Polacy, dla których nazisci wprowadzili zastrzone prawo karne i nawet za błahe przewinienia groziła im najbardziej surowa kara. Dziennikarka zwróciła uwagę na mało znaną sprawę dotyczącą oczekiwanych zachowań obywateli wobec nazistów. Ruchy oporu i władze na uchodźstwie wydawały dla ludności w okupowanych krajach – we Francji, Norwegii, Polsce, a także Protektoracie Czech i Moraw tak zwane Kodeksy Moralności Obywatelskiej, nazywane „dekalogami”. Nakazywały one konsekwentny bojkot okupanta, uważany za pasywny ruch oporu.

– W przypadku mieszkańców ziem wcielonych do Rzeszy, „grzechem” nie było samo podpisanie volkslisty, która ratowała życie, lecz niedzielenie się majątkiem dzięki volksliście utrzymanym i pomnażanym z osobami, które Niemcy w wyniku odmowy jej przyjęcia skazywali na skrajną nędzę. Wątpię, że Franciszek Pawlas, posiadający volkslistę właściciel rzeźni w Żywocicach, czytał ów dekalog – zauważyła Tobała. – Niemniej wspierając rodzinę pozbawioną przez Niemców swoich żywicieli, jak również członków ruchu oporu, postępował zgodnie z jego „przykazaniami”, podczas gdy inni posiadacze volkslisty nazistom schlebiali.

Żenujące oskarżenia

Dziennikarka odniosła się też do pojawiającej się ostatnio próbie obarczania winą polskiego ruchu oporu za niemiecką zbrodnię w Żywocicach. Podobne oskarżenia padły swego czasu pod adresem czeskich spadochroniarzy w związku z niemieckim odwetem wziętym na mieszkańcach Lidic. – I były one

tak samo żenujące jak te, dotyczące niemieckiej zbrodni w porównywalnych do wydarzeń w czeskiej wiosce śląskich Lidicach – powiedziała Tobała. – Czeši w Protektoracie, gdzie ruch oporu był nieznaczny, byli zabijani za opowiadanie politycznych dowcipów czy słuchanie zagranicznego radia. Jeden z bohaterów „Lutyńskiego tanga” został zesłany do obozu koncentracyjnego wraz z 27 członkami dużej rodziny za rzekome pochwalanie zamachu na Heydricha. Jego żona i córka już stamtąd nie wróciły. Dla Polaków, a po nich dla innych słowiańskich narodów, Niemcy już przed wybuchem wojny przygotowywali „Generalplan Ost”. – Tylko dwie pierwsze jego operacje przeprowadzone w dwóch pierwszych miesiącach wojny – Tannenberg i Inteligenzaktion – pochłonięły 100 tysięcy istnień ludzkich. Jednym z masowych morderstw pierwszej z tych operacji było to, popełnione na dwunastu Polakach w lesie koło kopalni Barbara w Karwinie, gdzie co roku odbywają się uroczystości wspomnieniowe – skomentowała dziennikarka archiwalne zdjęcia dotyczących niemieckich zbrodni na Zaolziu.

Opowiedziała również o fenomenie Polskiego Państwa Podziemnego i jego Armii Krajowej, której operujący na Zaolziu oddział „Strzały” wykonał w Żywocicach wyrok sądu podziemnego na dwóch szczególnie sadystycznych gestapowcach. Zwróciła uwagę na pojawiające się próby przekonywania opinii publicznej o tym, że „w czasach totalitaryzmu było w zwyczajną przedstawiać partyzantów jako bohaterów”. – Było wręcz przeciwnie – argumentowała Tobała, podając przykłady postępowania Sowietów z żołnierzami AK jeszcze w czasie wojny czy stosowania wobec nich represji w czasach PRL-u. W taki sam sposób władze komunistyczne w Czechosłowacji postępowyły z wracającymi z Wielkiej Brytanii lotnikami RAF.

• Zamordowanie 12 Polaków w lesie koło kopalni Barbara było jedną z 780 zbrodni popełnionych w ramach operacji Tannenberg w pierwszych dwóch miesiącach wojny.

Bohaterstwem jest przeciwstawienie się złu...

Nauczyciele dyskutowali o wykorzystaniu w swoich szkołach innowacyjnych metod mających zainteresować uczniów najnowszą historią czy o współczesnemu rozumieniu słowa „bohaterstwo”. Bohaterstwem jest przeciwstawienie się złu, w jakiegokolwiek postaci bez względu na konsekwencje. – Bohaterem jest dziecko, które ma odwagę stanąć w obronie kolegi

szkanywanego przez klasową biurokrację – stwierdziła jedna z uczestniczek warsztatów.

Z Muzeum grupa nauczycieli udała się do kilku miejsc zbrodni, gdzie obok kamiennych steli z wykutym nazwiskiem ofiary znajdują się tabliczki z QR kodem zawierającym informacje z książki prof. Boráka na temat zastrzelonej osoby. Część uczestników zajęć kontynuowała nieformalne rozmowy również podczas biesiady w miejscowej restauracji. (J.F.)

Żywiec w centrum uwagi

Choć mamy już trochę lat, ciągle jesteśmy ciekawi świata. W związku z tym zarząd Klubu Nauczycieli Emerytów organizuje corocznie kilka spacerów po okolicznych miejscowościach, podczas których zapoznaniemy się z miejscowymi ciekawostkami, a także dłuższe wycieczki krajoznawczo-edukacyjne, w tym do Polski.

Ostatnio zwiedziliśmy niby nam bliskie, ale jak się okazało mało znane miasto Żywiec. Wszyscy wiemy, że w Żywcu warzy się piwo znane nie tylko w Polsce, ale praktycznie na całym świecie, szczególnie w Stanach Zjednoczonych. Dlatego też browar był pierwszym miejscem, w którym się zatrzymaliśmy. Dzięki wirtualnemu pomieszczeniu przenieśliśmy się w czasie do roku 1856, w którym został wzniesiony przez Habsburgów zakład warzący piwo. Dowiedzieliśmy się nie tylko, jak wyglądała produkcja tego napoju, ale również z czego produkuje się

piwo, a także poznaliśmy szczegóły jego powstawania. Poinformowano nas, że słynna etykieta tańczącej w strojach krakowskich pary powstała właśnie dlatego, by kojarzyła się Polonii z Polską. Zwiedzanie zakończyło się wypiciem butelki naprawdę smacznego żywieckiego piwa. Zwiedziliśmy także centrum miasta z katedrą Narodzenia NMP z XV wieku oraz zabytkowy kilkunastotletni park. Na uwagę zasługują Stary Zamek rodu Komorowich z renesansowym dziedzińcem, nazywany Małym Wawelem, pałac Habsburgów z XIX wieku, a także domek chiński i roziarium.

Trzecim bardzo ciekawym obiektem była góra Żar, na którą wyjechał kolejką linową-terenową. Na szczycie znajduje się ogromny zbiornik na wodę dla elektrowni szczytowo-pompowej (jedyniej w Polsce), zbudowanej w środku tej góry. Niestety mżawka i chmury uniemożliwiły nam podziwianie panoramy z Beskidów i Żywiecczyzny.

• Uczestnicy wycieczki na rynku w Żywcu. Zdjęcia: ARC

Do domów wróciłyśmy pełni wrażeń, wdzięczni organizatorom – zarządowi KNE, który opracował projekt, a także profesjonalnemu przewodniczącemu Janinie Dyrdzie. Przede wszystkim

jednak chcemy podziękować za przychylność Izabelli Wołłejko-Chwastowicz, konsul generalnej RP w Ostrawie, za dofinansowanie wydatków związanych z przejazdem autokarem.

Cieszymy się na kolejną przygodę i zachęcamy wszystkich, nie tylko nauczycieli – członków KNE, ale również innych, do wspólnego zwiedzania. (J.F.)

CIESZYŃSKIE RODY / 186/

Michael Morys-Twarowski

Ród Skalków mieszkał w Końskiej co najmniej od XVII wieku i właśnie z Końskiej pochodził najbardziej znany przedstawiciel rodu w czasach austriackich.

Jak podają badacze, nazwisko Skalka pojawia się w Cieszynie w urbarzu (spisie powinności) z lat 1576-1577, ale trudno znaleźć powiązanie między XVI-wiecznymi Skalkami z Cieszyna i XVII-wiecznymi Skalkami z Końskiej. Można postawić hipotezę, że któryś ze Skalków z Końskiej osiedlił się w Cieszynie i stał się z chłopca mieszczańinem. Tyle, że dla poznania losów chłopów z Końskiej brak źródeł z tego okresu. Nie ma ani ksiąg metrykalnych, ani ksiąg gruntowych.

Podobnie wygląda kwestia związków rodzinnych łączących Skalków z Końskiej i Skalków z Zamarsk. W tej ostatniej miejscowości przedstawiciele opisywanej rodziny mieszkali co najmniej od XVII wieku. Przykładowo w 1677 roku Adam Skalka, kawaler z Zamarsk, poślubił Annę Sowę, pannę z pobliskich Pastwisk. Zdaje się, że Skalkowie z Zamarsk używali też nazwiska Skala (np. w 1726 roku Anna, córka Jana Skalki z Zamarsk, poślubiła Michała Dziekanika).

Pierwszy znany Skalka z Końskiej

Dopiero od początku XVIII wieku da się dokładnie śledzić losy Skalków z Końskiej. Biorąc pod uwagę, jak liczna była to familia, należy zakładać, że jej protoplasta osiedlił się w Końskiej najpóźniej w drugiej połowie XVII wieku (a zapewne wcześniej). Zdaje się, że najstarszym odnotowanym w źródłach przedstawicielem rodu w tejże miejscowości jest Piotr Skalka, żonaty z Anną, którego syn Adam w 1661 roku poślubił Marię Rybkę z Sibicy. Krewnym (bratem? synem?) Piotra Skalki był Michał Skalka z Końskiej, który 25 marca 1668 roku w Cieszynie trzymał do chrztu dziecko Jerzego Kłody.

Niestety, nie jest łatwo odtworzyć genealogię Skalków z Końskiej, bo posługiwali się – jak to ówczesni mieszkańcy wsi na Śląsku Cieszyńskim – niewielką liczbą imion. Dodatkowo niektórzy przedstawiciele rodu używali w XVIII wieku jeszcze drugiego nazwiska – Wrana. Udało mi się zebrać więcej informacji na temat dwóch linii rodu Skalków, wywodzących się od Macieja (zm. 1756) i Pawła (zm. przed 1730) (można przypuszczać, że byli braćmi).

Potomkowie Macieja Skalki
Maciej Skalka był zagrodnikiem w Końskiej. Zmarł w 1756 roku, mając według metryki zgonu 96 lat, ale wiek niemal na pewno został zawyżony. Przepuszczalnie żenił się trzykrotnie. W 1710 roku w metrykach jako żona Macieja Skalki figuruje Ewa, w 1742 roku w Końskiej zmarła Zuzanna, 49-letnia żona Macieja Skalki, z kolei w 1743 roku jako wdowiec Maciej Skalka ożenił

się z Zuzanną Zahradnik (nazwisko zapisywano też w formie Zagrodnik) z Końskiej.

W księgach metrykalnych parafii rzymskokatolickiej w Trzyciezu i parafii ewangelicko-augsburskiej w Cieszynie odnalazłem pięćoro dzieci Macieja Skalki (może w przyszłości uda się znaleźć kolejne). Spośród córek Macieja, Anna w 1729 roku poślubiła Jakuba Pawliczka, Ewa – 1735 roku Pawła Myrdacza, a Maria – w 1742 roku Jerzego Motykę. Najmłodsza z rodzeństwa, Zuzanna (1748-1748), żyła zaledwie miesiąc. Jeśli chodzi o synów Macieja, to starszy Jan był właścicielem gruntu chałupniczego w Końskiej nr 42. Zmarł w 1775 roku. Od 1742 roku był żonaty z Zuzanną Małysz (Malisz) z Końskiej, z którą miał córki Annę (1745-1751), Marię (1754-1810) i kolejną Annę (ur. 1762). Maria w 1770 roku poślubiła Pawła Ostruszkę, który później nabył grunt w Końskiej nr 42.

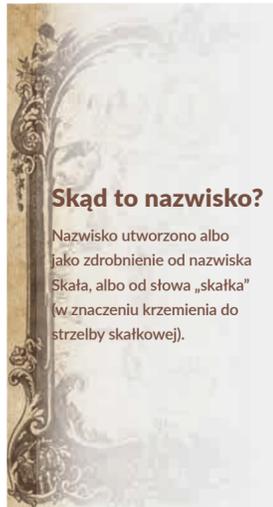
Młodszy syn Macieja, Michał Skalka, w księgach metrykalnych występuje jako „sprawca pański” i „urzędnik”, z czego można wnioskować, że pozostawał w służbie rodu Wilczków, właścicieli Końskiej. W 1745 roku poślubił Marię Najduk (Najdok), z tego małżeństwa pochodziła: Maria (ur. 1746, zmarła przypuszczalnie w dzieciństwie), Maria (ur. 1748, żona od 1770 roku Jerzego Kantora z Żukowa Dolnego), Jan (ur. 1750, żonaty od 1779 roku z Anną Borus), Jerzy (ur. 1752) i Anna (1755-1770).

Potomkowie Pawła Skalki

Paweł Skalka z Końskiej zmarł przed 5 listopada 1730 roku, kiedy jego syn, Jerzy, poślubił Ewę Janik, katoliczkę z Końskiej. Bez dokładniejszej analizy ksiąg metrykalnych trudno rozstrzygnąć, czy dzieckiem tej pary był Jan Skalka (ur. 1747), syn Jerzego i Ewy. Tenże Jan 26 stycznia 1768 roku poślubił Annę Kornos. Anna zmarła 12 kwietnia 1772 roku. Już pod datą 26 maja 1772 roku w księgach ślubów odnotowano, że Jan Skalka, wdowiec z Końskiej, ożenił się z Anną Gabryś. Wydaje się, że Jan Skalka (mąż Anny Kornos) i Jan Skalka (mąż Anny Gabryś) to jedna i ta sama osoba.

Od schyłku XVIII wieku liczba danych w metrykach pozwala zasadniczo identyfikować przedstawicieli rodu Skalków bez większych problemów. Z małżeństwa Jana Skalki i Anny z domu Gabryś pochodził m.in. Jerzy (ur. 1783). Tenże Jerzy Skalka 6 listopada 1803 roku ożenił się z Zuzanną Sikorą, córką chałupnika z Końskiej. Ich syn, Andrzej (ur. 1815), był właścicielem gruntu chałupniczego w Końskiej nr 104. W 1839 roku poślubił Ewę z domu Mazur, wdowę po Janie Bohuckim. Syn tejże pary, Jerzy Skalka (ur. 1840), był chyba najstarszym przedstawicielem rodu w czasach austriackich.

Skalkowie

Skąd to nazwisko?

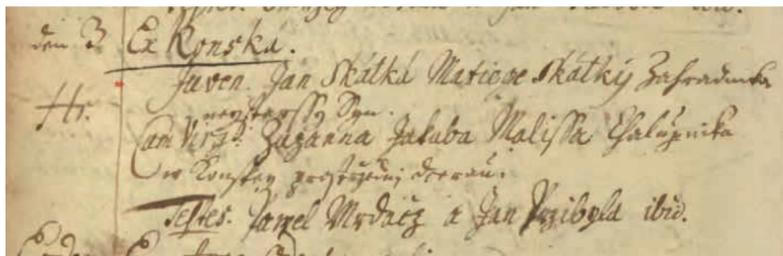
Nazwisko utworzono albo jako zdrobnienie od nazwiska Skala, albo od słowa „skalka” (w znaczeniu krzemienia do strzelby skalkowej).

Skąd ten ród?

Współcześnie w Polsce nazwisko Skalka nosi – według bazy Instytutu Języka Polskiego PAN – ponad 800 osób, ale aż 327 mieszka na terenie powiatu myślenickiego (na kolejnych miejscach są: miasto na prawach powiatu Kraków – 144, powiat cieszyński – 40, powiat krakowski – 19). Rozkład geograficzny sugeruje, że korzenie większości osób nazwiskiem Skalka prowadzą do Myślenic lub najbliższej okolicy. Być może również stamtąd przywedrował na Śląsk Cieszyński protoplasta miejscowej linii Skalków, jednak tę hipotezę można byłoby zweryfikować jedynie za pomocą badań genetycznych.

Gdzie doczytać?

Skalka – genealogia, <http://przodkowiecieszyna.blogspot.com/2020/03/skaka-genealogia.html> [materiały do genealogii rodu].

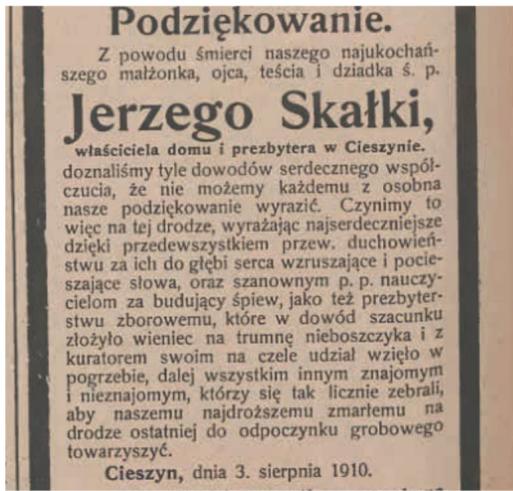
• **Metryka ślubu Jana Skalki i Zuzanny Małysz (Malisz). Para pobrała się w 1742 roku (Biblioteka i Archiwum im. B.R. Tschammera w Cieszynie).**

Prezes Czytelnii Ewangelickiej w Cieszynie

Aż dziw, że Jerzy Skalka nie doczekał się jeszcze swojego biogramu. Urodził się w Końskiej, służył w armii austriackiej, a w 1866 roku w czasie wojny z Prusami został ciężko ranny w bitwie pod Trutnovem (Trutenovem). Po powrocie w rodzinne strony, jak pisano we wspomnieniu pośmiertnym, „własną wytrwałą i mozolną pracą i ogólnością dorobku nie tylko pewnego dobrobytu, ale umiał sobie pozyskać w społeczeństwie, w zborze cieszyńskim i w ogóle wśród naszego ewangelickiego ludu bardzo poważne stanowisko”. Nabył w Cieszynie kamienicę i szynk, a jednocześnie zaangażował się w szeroko rozumianą działalność polityczną.

Stał się prawą ręką pastora Teodora Haasego, jednego z liderów stronnictwa (pro)niemieckiego na Śląsku Cieszyńskim. Był wydawcą i redaktorem „Nowego Czasu”, gazety wydawanej w języku polskim, ale zdecydowanie skłaniającej się ku niemieckiemu. Prezesował Czytelnii Ewangelickiej w Cieszynie, wybierano go też przezbiterem zboru w Cieszynie. Z racji postawy w kwestiach narodowych różnie oceniano postawę Jerzego Skalki. Zmarł w 1910 roku i wspomnienie na łamach „Nowego Czasu” brzmi syn, Andrzej (ur. 1815), był właścicielem gruntu chałupniczego w Końskiej nr 104. W 1839 roku poślubił Ewę z domu Mazur, wdowę po Janie Bohuckim. Syn tejże pary, Jerzy Skalka (ur. 1840), był chyba najstarszym przedstawicielem rodu w czasach austriackich.

Jerzy Skalka był dwukrotnie żonaty. W 1870 roku ożenił się z Zuzanną

• **Podziękowanie za udział w pogrzebie Jerzego Skalki z Cieszyna (Ślązak 1910 nr 34). Zdjęcia: ARC**

Wojnar, wdową po Adamie Raszyku. Zuzanna „pochodziła ze skromnych stosunków, pracą swoją sumienną a bezustanną dorobiła się majątku i szacunku ludzkiego” („Nowy Czas” 1894 nr 171). Po jej śmierci (zmarła w 1894) w 1895 roku poślubił Zuzannę Brodę, córkę właściciela gruntu w Nieborach. Druga żona Jerzego Skalki przyszła na świat w 1877 roku, była więc młodsza od niego o 37 lat.

Skalkowie z Lesznej, Grodka i Ochab

Zapewne spokrewnione ze Skalkami z Końskiej były też inne osoby

tego nazwiska, pojawiające się na łamach regionalnej prasy w czasach austriackich. W 1916 roku Andrzej Skalka z Lesznej pojawia się w gronie darczyńców, wpłacających na ewangelicki dom dziecka w Ustroiniu („Poseł Ewangelicki” 1916 nr 37). W tym samym roku Jan Skalka, mieszkaniec Grodka, składał się na Macierz Szkolną Księstwa Cieszyńskiego („Dziennik Cieszyński” 1916 nr 47). Rok wcześniej Paweł Skalka z Ochab dołączył do listy „ofiarujących grosz” na rzecz „ludności polskiej w Królestwie [Polskim] i Galicji zniszczonej obecną wojną”.

KONKURS DLA UCZNIÓW Z POLSKICH SZKÓŁ ZA GRANICĄ

» Rzeczpospolita Polska na uchodźstwie: droga do wolności «

Zapraszamy uczniów z polskich szkół oraz placówek z językiem polskim działających za granicą do udziału w konkursie na projekt plakatu upamiętniającego bohaterów Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie. Konkurs jest elementem kampanii edukacyjnej „Misja: Wolna Polska”, organizowanej przez Fundację „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego, a finansowanej ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie”

Zadaniem konkursowym jest stworzenie projektu plakatu nawiązującego do tematyki kampanii „Misja: Wolna Polska”. To od uczestników zależy, czyją biografią się zainspirują, która historia bohaterów RP na uchodźstwie wyda im się najbardziej interesująca i warta opowiedzenia za pomocą pracy graficznej. Główny cel to upamiętnienie bohaterów RP na uchodźstwie, którzy walczyli o wolność Ojczyzny. Byli to ludzie, których okres II wojny światowej, a później niestabilna sytuacja po wojnie zmusiła do opuszczenia kraju i walki poza granicami o niepodległą i demokratyczną Ojczyznę. Przez ponad 50 lat polskie władze na uchodźstwie zapewniały instytucjonalną ciągłość niepodległej Rzeczypospolitej i dawały Polakom nadzieję na odzyskanie wolności. Więcej o niezwykłych historiach przywódców, polityków i bohaterów walk można znaleźć między innymi na stronie www.misjawolnapolska.pl. Konkurs skierowany jest do młodzieży uczęszczającej do szkół polskich i placówek edukacyjnych

z językiem polskim, działających poza granicami Polski. Prace można zgłaszać indywidualnie lub w grupach do trzech osób, w dwóch kategoriach wiekowych: od 11 do 14 lat oraz od 15 do 18 lat.

Plakat może być przygotowany w dowolnej technice plastycznej lub komputerowej. Prace będą oceniane na podstawie takich kryteriów, jak zgodność pracy z tematyką konkursu, wartość artystyczna pracy, wartość edu-

cyjna pracy oraz kreatywność. Jury wyłoni trzy najlepsze prace w obu kategoriach wiekowych. Dla zwycięzców przewidziane są atrakcyjne nagrody, tj. drony rekreacyjne i słuchawki bezprzewodowe oraz pakiety książek historycznych i gier edukacyjnych o Polsce.

Zgłoszenia do konkursu odbywają się za pośrednictwem formularza umieszczonego na stronie www.misjawolnapolska.pl, do którego należy załączyć zdjęcie pracy wraz

ze wszystkimi wymaganymi danymi. Termin nadsyłania prac upływa 30 listopada 2023 r. Ogłoszenie laureatów konkursu nastąpi 7 grudnia 2023 r. na profilach kampanii edukacyjnej „Misja: Wolna Polska” i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego na Facebooku oraz na stronie www.misjawolnapolska.pl.

Kampania edukacyjna „Misja: Wolna Polska”, w ramach której odbywa się konkurs „Rzeczpospolita

Misja: Wolna Polska

Poznaj historię Prezydentów RP na uchodźstwie

Fot. ARC

Polska na uchodźstwie: droga do wolności” jest organizowana przez Fundację „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego. Celem tej inicjatywy jest przywrócenie pamięci o prezydentach RP na uchodźstwie oraz o rządzie emigracyjnym i jego historycznej misji. Szczegóły konkursu, regulamin i formularz zgłoszeniowy oraz więcej informacji o kampanii „Misja: Wolna Polska” znajdują się na stronie www.misjawolnapolska.pl.

Dalej tłoczno, ale rekord nie został pobity

W minionie wakacje, w lipcu i sierpniu, Tatry odwiedziło 1 mln 732 tys. turystów. Frekwencyjny rekord nie został jednak pobity, bo w analogicznym okresie 2021 r. po polskich Tatrach wędrowało 1 mln 909,5 tys. osób – podsumował Tatrzański Park Narodowy (TPN).

Tradycyjnie najwięcej turystów wybrało się w Tatry w sierpniu, bo w tym miesiącu w granice TPN weszło 912 tys. 188 osób. W lipcu natomiast po szlakach wędrowało 819 tys. 760 turystów.

Największą popularnością podczas wakacji cieszył się szlak do Morskiego Oka, którym w lipcu i sierpniu wędrowało ponad 414 tys. turystów. Kolejna w rankingu popularności okazała się Dolina Kościeliska, którą w tym czasie pokonało 227,6 tys. turystów. Kolejną liniową na Kasprowy Wierch wędrowało 200 tys. turystów. Kolejny miesiąc nieco ponad 195 tys. osób.

Z danych TPN wynika, że coraz więcej turystów kupuje bilety wstępu za pośrednictwem aplikacji lub strony internetowej TPN. W lipcu i sierpniu z tej metody zakupu biletu

• **Tatrzański Park Narodowy to jeden z 23 parków narodowych na terenie Polski. Został utworzony 1 stycznia 1955 roku. Rozciąga się na powierzchni 211 kilometrów kwadratowych. Do dyspozycji turystów jest 275 kilometrów szlaków.**

Fot. ARC

na górskie szlaki skorzystało ponad 86 tys. osób. W ubiegłym roku w tym samym okresie z takiej metody skorzystało ponad 70 tys. turystów. Dzięki zakupowi e-biletu można uniknąć stania w kolejkach przed punktami sprzedaży wejściówek.

Od początku roku do końca sierpnia Tatrzański Park Narodowy od-

wiedziło 3 mln 346 tys. turystów. W całym ubiegłym roku było to 4 mln 580 tys. W rekordowym 2021 r. po tatrzańskich szlakach wędrowało aż 4 mln 580 tys. osób. W roku poprzedzającym pandemię COVID-19, czyli w 2019 r., Tatry przemierzało 3 mln 758 tys. osób, a w 2016 r. frekwencja turystyczna w tych górach wyniosła 3,5 mln.

Za pomocą urządzeń GPS monitorowanych jest obecnie sześć lubelskich żurawi: Polesia, Czahar oraz cztery młode ptaki, które wykluły się tej wiosny. – Dwa tygodnie temu odleciała na razie Polesia, która jest najstarsza z tej grupy i najbardziej doświadczona. Wystartowała o godz. 9.00 i w ciągu jednego dnia dotarła do Parku Narodowego Hortobágy na Węgrzech – podkreślił w rozmowie z Polską Agencją Prasową dr hab. Marcin Polak z Katedry Zoologii i Ochrony Przyrody UMCS w Lublinie.

Wskazał, że wszystkie objęte monitoringiem ptaki, w początkowym etapie migrują identyczną trasą: przez Zamojszczyznę, ziemię przemyską, Bieszczady i Karpaty dołatują na Wielką Nizinę Węgierską, gdzie zazwyczaj urządzają sobie pierwszy przystanek. **(PAP)**

Pierwsze odloty żurawi

Zaczęły się pierwsze odloty żurawi z Poleskiego Parku Narodowego (woj. lubelskie). Szczyt spodziewany jest na przełomie września i października, gdy na niebie będmęzi mogli obserwować charakterystyczne klucze odlatujących żurawi. Lubelskie ptaki spędzają zimę m.in. we Włoszech czy Hiszpanii.

Za pomocą urządzeń GPS monitorowanych jest obecnie sześć lubelskich żurawi: Polesia, Czahar oraz cztery młode ptaki, które wykluły się tej wiosny. – Dwa tygodnie temu odleciała na razie Polesia, która jest najstarsza z tej grupy i najbardziej doświadczona. Wystartowała o godz. 9.00 i w ciągu jednego dnia dotarła do Parku Narodowego Hortobágy na Węgrzech – podkreślił w rozmowie z Polską Agencją Prasową dr hab. Marcin Polak z Katedry Zoologii i Ochrony Przyrody UMCS w Lublinie.

Wskazał, że wszystkie objęte monitoringiem ptaki, w początkowym etapie migrują identyczną trasą: przez Zamojszczyznę, ziemię przemyską, Bieszczady i Karpaty dołatują na Wielką Nizinę Węgierską, gdzie zazwyczaj urządzają sobie pierwszy przystanek. **(PAP)**

– Nasze żurawie mają różne strategie migracyjne. Jeden z młodych ptaków w zeszłym roku pozostał na całą zimę na Węgrzech. Na przykład Polesia podczas swojej pierwszej zimy udała się przez Góry Dynarskie do laguny weneckiej i zimowała we Włoszech, ale już podczas drugiej zimy ominęła Wołchy i przeleciała przez Alpy i Pireneje do Hiszpanii – wyjaśnił ekspert.

Dołądł, że z kolei żuraw nazwany Lubelski zimował we Francji. – Niestety ptak niedawno padł; nie wiemy dokładnie dlaczego, ale bardzo możliwe, że został upolowany przez jenoła – przypuszcza dr hab. Polak.

Zapytany, jaki dystans może pokonać żuraw bez odpočynku, odpowiedział, że zależy to od wielu czynników, m.in. topografii terenu, warunków pogodowych. – Mielišmy taką sytuację, gdy Polesia wystartowała z grupą żurawi z Austrii i leciała nieprzerwanie przez 33 godziny, pokonując ok. 1,2 tys. km. Przelatując nad Alpami ptaki nie miały możliwości zatrzymania się i musiały pokonać dystans jednym, nieprzerwanym lotem – zaznaczył ekspert. **(PAP)**

PIŁKARSKI SERWIS

Trwa czarna passa piłkarzy Karwiny. W meczu 9. kolejki Fortuna Ligi zespół prowadzony przez tymczasowego trenera Lubomíra Luhovego przegrał na wyjeździe ze Slováckiem 0:2. To już ósmy mecz Karwiny bez zwycięstwa. W Ostrawie drużyna Banika rozbiła Zlin 5:1, natomiast w nerwowym hicie kolejki pomiędzy Slavią i Spartą padł w Pradze remis 1:1.

Janusz Bittmar

FORTUNA LIGA

SLOVÁCKO – KARWINA 2:0

Do przerwy: 2:0. Bramki: 2. Holzer, 18. Valenta. **Karwina:** Holec – Čurma, Bederka, Svozil, Fleišman – Memić (57. Iván), Traore (80. Budínský), Čavoš (73. Ezeh), Antovski (57. Papalele) – Bartl (73. Moses) – Adeleke.

Po odwołaniu Tomáše Hejduška zespół Karwiny prowadził w Uherškim Hradziszczu asystent Lubomír Luhový. Tymczasowy trener dokonał dwóch kluczowych zmian w wyjściowym składzie – na ławce zastąpił Lukáša Budínskiego i Papalelego, zaś z opaską kapitana pojawił się na murawie Daniel Bartl. Mecz ustawiła szybka bramka Holzera, który w 2. minucie wykorzystał błąd karwińskiej obrony. Zimny kubek sparaliżował gości do tego stopnia, że nie byli w stanie skonstruować składnej akcji, nastawiając się na chaotyczne wybijanie piłki. W 18. minucie było już 2:0 dla Slovácka. Szybką akcję rozpoczął Kadlec, który dograł do Holzera, a ten znalazł niepilnowanego Valentę. Również w tym przypadku bramkarz Holec był bez szans.

Rumieńców nabrała gra Karwiny dopiero po przerwie. W 68. minucie największą szansę gości zgasił werdykt sędziego technicznego, który zweryfikował na korzyść gospodarzy strzał Ivána zmierzający za linię bramkową. Niestety pech chciał, że piłkę w ostatniej chwili wybił w bezpieczne miejsce niezawodny w tym spotkaniu, doświadczony obrońca Kadlec. VAR rządził też w końcówce meczu, kiedy to karwiniacy doczekali się bramki po akcji Ezeha, karwiński napastnik wcześniej jednak zagrał ręką.

– Zdecydowała pierwsza połowa, w której gospodarze skrzętnie wykorzystali wszystkie nasze błędy. Zaczęliśmy grać dopiero po przerwie, ale myślę, że pomysły, jakie wprowadził trener Luhový, zdają egzamin w kolejnych meczach – stwierdził bramkarz Karwiny Dominik Holec.

OSTRAVA – ZLIN 5:1

Do przerwy: 1:1. Bramki: 11. Ewer-ton, 50. i 64. Kubala, 57. Rigo, 82. Tanko – 38. Simerský. **Ostrava:** Letáček – Ndefe (68. Juroška), Li-schka, Pojezný, Kpozo – Buchta, B-oula (68. Šin), Rigo (77. Kaloč), Ewer-ton – Tanko (83. Klíma), Kubala (68. Almási).

Sielankowo było w sobotę natomiast w Ostrawie. Na Miejskim Stadionie w Witkowicach drużyna Banika rozbiła ostatni w tabeli Zlin 5:1. Dla trenera gości Pavla Vrby powrót do Ostrawy, z której wcześniej został wyrzucony, zamienił się w istny koszmar w drugiej połowie spo-

tkania, w której podopieczni Pavla Hapala zaaplikowali jego drużynie cztery bramki. Dwa gole zdobył w meczu Filip Kubala, najlepszy i najszybszy zawodnik na stadionie, gdzie kilka lat temu blyszczał jamajski sprinter Usain Bolt. Ostrawianie sięgnęli po czwarte z rzędu zwycięstwo przed własną publicznością.

– Po zachowawczej pierwszej połowie, w drugiej pokazaliśmy pełnię możliwości. Chciałbym podziękować chłopakom za piękną walkę i grad bramek – ocenił wygraną szkoleniowiec Ostrawy, Pavel Hapal. Goście polegli w defensywie, w dodatku po raz kolejny w tym sezonie. Tydzień temu podopieczni Pavla Vrby przegrali u siebie z Pilzнем 1:7. – Tak, nasza gra w defensywie pozostawia wiele do życzenia. Prze-graliśmy zasłużenie i zasłużenie zamykamy pierwszoligową stawkę – ocenił porażkę Vrba.

W innych meczach 9. kolejki: Cz. Budziejowice – Ml. Bolesław 1:2, Liberec – Teplíce 3:3, Bohemians – Olomuniec 3:2, Hradec Kr. – Jablonec 1:0, Pilzno – Pardubice 6:2, Slavia – Sparta 1:1. **Lokaty:** 1. Sparta Praga 23, 2. Slavia Praga 23, 3. Pilzno 19, ... 7. Ostrava 14, 15. Karwina 4 pkt. **W następnej kolejce:** Olomuniec – Ostrava (sob., 15.00), Karwina – Liberec (sob., 15.00).

MŚLF

S. BRNO – TRZYNIEC 2:2

Do przerwy: 1:1. Bramki: 35. i 57. Zikl – 20. Maksic, 54. Holik. **CZK:** 56. Vlachovský (T). **Trzyniec:** Adamuška – Omasta Brak, Straňák, Vlachovský – Machuča, Maksic – Boguetouta (46. Barkov), Holik (67. Samiec), Clement – Vučičević (76. Dedič).

Trzyniecianie pod wodzą Martina Pulpita powoli wychodzą z kryzysu. W Brnie, gdzie od 56. minuty zagrałi w dziesiątkę, pokazali najlepszy futbol w tym sezonie. Przy stanie 2:2 dwie „setki” zmarował Barkov, który w ostatniej chwili zagrał ręką.

– Zdecydowała pierwsza połowa, w której gospodarze skrzętnie wykorzystali wszystkie nasze błędy. Zaczęliśmy grać dopiero po przerwie, ale myślę, że pomysły, jakie wprowadził trener Luhový, zdają egzamin w kolejnych meczach – stwierdził bramkarz Karwiny Dominik Holec.

SLOVÁCKO B – KARWINA B 0:2

Do przerwy: 0:1. Bramki: 21. Ayaosi, 65. Ezeh. **Karwina B:** Mrózek – Hošek, Soukeník, Bielan, Ražnatović – Moses (78. Jurčák), Ayaosi (69. Kauan) – Franko (69. Molitorisz, 82. Jurga), Ezeh (78. Kaňák), Motyčka – Vinicius.

● Piłkarze Karwiny (zielone stroje) stracili w U. Hradziszczu kolejne punkty. Fot. mlkkarwina

Rezerwy Karwiny, w odróżnieniu od pierwszoligowego A zespołu, nie przestraszyły się Slovácka. W meczu B zespołów goście wykazali się lepszą skutecznością w polu karnym. Wprawdzie murawa boiska w Kunowice nie była idealna, ale karwiniacy od początku konsekwentnie grali atakiem pozycyjnym. – Spokojnie zrobilo się jednak dopiero po drugiej bramce – zaznaczył trener Karwiny B, Marek Bielan.

BOHUNICE – OSTRAVA B 0:1

Do przerwy: 0:1. Bramka: 16. Drodz. **Ostrava B:** Struhař – Kru-pička, Měkota, Řiha, Samuel – Drodz (90. Temel), Holaň, Šudák (83. Remiáš) – Málek, Chvěja (83. Jamiu), Elekana (74. Hapal).

Rezerwy Banika wywiązały się na wyjeździe z roli faworyta. Po zwycięstwie, które zapewnił przyjeźdnym pięknym uderzeniem z dystansu Drodz, ostrawianie uciomnili się na prowadzeniu w trzecioliigowej tabeli.

W innych meczach 8. kolejki: Zlin B – Frydek-Místek 3:0, Hul-czyn – Frydlant n. O. 3:1, Rosice – Hodonin 3:1, Blansko – Znojmo 3:2, Hranice – U. Brod 3:0, Zlinsko – Uničov 2:2. **Lokaty:** 1. Ostrava B 21, 2. S. Brno 17, 3. Hulczyn 16, 4. Karwina B 16, ... 8. Trzyniec 13 pkt.

W następnej kolejce: Trzyniec – Bohunice (sob., 10.15), Karwina

B – Rosice, Ostrava B – Hranice (niedz., 10.15).

DYWIZJA F

Hawierzów – Bogumín 1:1 (84. Hel-ler – 54. Fr. Hanus), Frenstatat p. R.

– Bruntal 5:1, Szumperk – Polanka 1:1, Karniów – Bilowec 2:0, Hlubina – Jeseník 4:1, W. Międzyrzecze – Wracimów 3:3, Rzepiszczce – Wit-kowice 2:0, Břidlična – Opawa B 0:1.

Lokaty: 1. Hlubina 21, 2. Karniów 17, 3. Bilowec 16, ... 9. Bogumín 10, 11. Hawierzów 8 pkt.

M. WOJEWÓDZTWA

Wrzesina – Datynie Dolne 2:3 (Bog-dan, Hruzík – Koehler, Kaduch, Ndanusa), Bruszperk – Slavia Or-łowa 0:2 (Zach, Nowinski), Kr. Pole – Stonawa 1:6 (Ševčík – Jatagandzi-dis 2, Fizek 2, Mančaf, Siekiera), Cz. Cieszyń – Krawarze 2:2 (D. Maceček, L. Maceček – Těžký, Zapalač), P. Polo-m – Koberzyce 3:1, Haj – Oldřišov 3:0, Petřvald n. M. – Jakubczowice 4:2, Herzmanice – Beneszów D. 3:1.

Lokaty: 1. P. Polom 18, 2. Petřvald n. M. 17, 3. Orłowa 16, 4. Cz. Cieszyń 14, 5. Datynie D. 14, 7. Stonawa 12 pkt.

IA KLASA-gr. B

Bystrzyca – Olbrachcice 0:0, Šmilowice – Pietwald 2:2 (Klimek, Rusz – Uher, Budina), Ticha – Sucha G. 3:0, L. Pio-trowice – Jablonków 3:1 (Kocioclek 3 –

Cienciala), Raszkowice – Luczina 4:2, St. Miasto – Kozłowice 5:1, Dobratice – Koprzywnica 4:2. **Lokaty:** 1. St. Miasto 21, ... 5. Bystrzyca 12, 7. Olbrachcice 11, 9. Šmilowice 8, 11. L. Piotrowice 6, 13. Sucha G. 3, 14. Jablonków 3 pkt.

IB KLASA-gr. C

Cierlicko 2022 – Nydek 2:4, B. Or-łowa – Wierzniowice 2:2, Dobra – Niebory 3:0, Żuków G. – Oldrzy-chowice 1:3, Toszonowice – Gnojnik 1:1, Wędrzyń – I. Piotrowice 2:0, Li-skowiec – Sedliszczce 4:1. **Lokaty:** 1. Oldrzychowice 18, 2. Liskowiec 16, 3. Cierlicko 2022 14 pkt.

MP KARWINSKIEGO

Wierzniowice B – G. Hawierzów 2:5, G. Błędowice – B. Rychwałd 2:3, Lutynia D. – Sn Hawierzów 3:5, Sj Pietwałd – Sucha G. B 3:0, Dąbrowa – Hawierzów B 0:9, V. Bogumín – L. Łąki 2:3, Dzieńmorowice – Cierlicko 7:0. **Lokaty:** 1. Dzieńmorowice 21, 2. Łąki 17, 3. Sn Hawierzów 16 pkt.

MP FRYDEK-MISTEK

Bukowice – Chlebowice 8:1, Gródek – Nawsie 3:1, Hukwaldy – Šmilowice B/Niebory B 3:2, Mosty k. J. – Piosek 1:2, Starzicz – Milików 1:1, Wojkowice – Pržno 0:1, Czeladna – Janowice 0:1, Noszowice – Metyłowice 5:1. **Lokaty:** 1. Janowice 22, 2. Gródek 19, 3. Piosek 19 pkt.

Jestem ogromnie dumna z całego zespołu. No i widzimy się w Paryżu!

Joanna Wotosz,

rozgrywająca reprezentacji Polski w siatkówce, po zwycięstwie z Włoszkami

Duże emocje w Werk Arenie

Wyczekiwane przez wszystkich fanów hokeja pierwsze w tym sezonie hutnicze derby zakończyły się w niedzielę zwycięstwem Trzyńca w dogrywce 4:3. Zespół Witkowic nie sprzedał jednak tanio skóry w Werk Arenie.

Janusz Bittmar

Wzajemne mecze Trzyńca z Witkowicami należą do klasyki Tipsport

Ekstraligi. Zawsze generują duże emocje po obu stronach barykady. Tak było również w niedzielnym spotkaniu 4. kolejki Tipsport Ekstraligi, w którym Stalownicy Trzyniec ruszyli na rywalą z impetem, ale bramki doczekali się dopiero tuż przed zejściem do szatni na pierwszą przerwę. Na 1:0 trafił Patrik Hrehorčák, który wskoczył na lodowisko bezpośrednio z ławki kar i po samodzielną akcją strzałem pomiędzy parkanami nie dał szans Klimešowi.

O ile pierwsza odsłona należała do Trzyńca, o tyle druga została zdominowana przez Witkowice. Goście w 37. minucie doczekali się wyrównania z kija Petera Kriegera, akcję świetnie wypracowali na niebieskiej linii inny amerykański napastnik na usługach Witkowiec, Peter Mueller.

Stalownicy wrócili do aktywnej gry w trzeciej tercji. A do odważnych świat należy, o czym przekonał się w 50. minucie Martin Růžička, który w przewadze liczebnej strzałem z nadgarstka przechrzył szalę spotkania na korzyść gospodarzy. Dla doświadczonego napastnika był to drugi gol w tym sezonie. Obrońcy tytułu poszli

● Derby to podwójna motywacja, żeby pokazać się z jak najlepszej strony. Fot. Zdeněk Křizka

za ciosem, dołączając na cztery minuty przed końcem trzeciego gola. Z podania Richarda Pánika na 3:1 uderzył w czystej pozycji Petr Vrána. Goście walczyli jednak do końca, zdobywając na 33 sekund przed syreną końcową kontaktową bramkę z kija obrońcy Percy'ego. W dramatycznej końcówce, podczas power play, ostrawianie uderzyli ponownie. Trzyńczanom zabrakło do zwycię-

stwa w regulaminowym czasie gry dosłownie sekundy – w 59. minucie i 59. sekundzie na 3:3 wyrównał Dominik Lakatoš. Thriller rozstrzygnął się

dopiero w dogrywce, w której zwycięstwo za dwa punkty wystrzelił Stalownikom w 64. minucie Libor Hudáček.

TIPSPORT EKSTRALIGA

TRZYNIEC – WITKOWICE 4:3 (d)

Tercje: 1:0, 0:1, 2:2 – 1:0. **Bramki i asysty:** 20. Hrehorčák (M. Roman), 50. M. Růžička (Nestrašil, Kundrátek), 57. Vrána (Pánik, Hudáček), 64. Hudáček (Mazanec) – 37. Krieger (Raskob, Mueller), 60. Percy (Lakatoš), 60. Lakatoš (Kálus).

Trzyniec: Mazanec – Marinčin, Smith, Kundrátek, J. Jeřábek, Adámek, Nedomlel, Polásek – M. Růžička, Voženilek, Daňo – Hudáček, Vrána, Pánik – Hrehorčák, M. Roman, Nestrašil – Kurovský, Čacho, Dravecký.

Witkowice: Klimeš – Raskob, Percy, Grman, Mikuš, Zelenák, Gewiese, L. Kovář – Mueller, Krieger, Kaňka – Lakatoš, Chláň, Frídřich – Kálus, Kotála, Bukarts – R. Půček, Přibyl, Krejsa.

W innych meczach 4. kolejki: Litwinów – Liberec 4:1, Ml. Bolesław – Brno 6:3, Kladno – Sparta Praga 1:7, Cz. Budziejowice – Hradec Kr. 2:1 (d), Pardubice – Olomuniec 3:1 (d). **Lokaty:** 1. Sparta Praga 10, 2. Pardubice 10, 3. Litwinów 9, ... 7. Trzyniec 6, 10. Witkowice 5 pkt. **W następnej kolejce:** Witkowice – Pardubice (środa, 17.30), Olomuniec – Trzyniec (środa, 18.00).

Tego nie chcemy oglądać!

Kibicami obu drużyn szarpały w trakcie i po meczu duże emocje. Po zakończeniu derbów przed głównym wejściem do Werk Areny doszło nawet do lekkich starć z policją. – Monitorowaliśmy sytuację, bo już przed rozpoczęciem spotkania doszło do prowokacji w obozie kibiców. Na meczach hokeja nie jesteśmy przyzwyczajeni do takich scen i mam nadzieję, że to był incydent, który już się nie powtórzy – powiedział „Głosowi” rzecznik prasowy trzynieckiego klubu, Ondřej Kuchař. Na stadionie, a także poza nim, interweniowały służby porządkowe w koordynacji z czeską policją, które stanęły na wysokości zadania.

Polki zagrają na igrzyskach

Polskie siatkarki po zwycięstwie w Łodzi nad Włoszkami 3:1 (15:25, 26:24, 25:23, 25:21) w ostatnim meczu turnieju kwalifikacyjnym zapewniły sobie udział w przyszłorocznych igrzyskach olimpijskich w Paryżu. W igrzyskach biało-czerwone zagrają po raz czwarty w historii. Poprzednim razem nasze siatkarki wystąpiły w turnieju olimpijskim w 2008 r. w Pekinie, zajmując miejsce 9-12.

Walka Polek z Włoszkami miała specyficzny podtekst dla trenera polskiej reprezentacji, Włocha Stefano Lavariniego. – To był mecz pełen emocji, a dzwiczynny pokazały ducha walki. Może nie było aż tak dużo jakiejś znakomitej siatkówki, (jb)

● Zadanie wykonane, dlatego Polki mogły zapoznać do zdjęcia z oficjalną maskotką igrzysk olimpijskich w Paryżu. Fot. Polska Siatkówka/Facebook

1 października Memoriał W. Delong

Wciąż można się zgłaszać do zaplanowanego na 1 października Memoriału Wandy Delong. Zawody w biegu przebiegającym są organizowane przez MK PZKO w Mistrzowicach. Cały przebieg rejestracji byłby usprawniony, gdyby zgłoszenia napłynęły do piątku 29 września drogą elektroniczną (info@balslaski.cz) z podaniem imienia, nazwiska, kategorii (wiek) i szkoły (PZKO) zawodników.

Kategorie wiekowe chłopców (mężczyzn) i dziewcząt (kobiet): do lat 5, następnie 6-7, 8-9, 10-11, 12-13, 14-15, 16-18, 19-35, 36-49 i powyżej 50 lat. Dla najlepszych zawodników w poszczególnych kategoriach są przygotowane wartościowe nagrody dzięki wsparciu finansowemu miasta Cz. Cieszyń.

Organizatorzy zwracają się z prośbą do dyrekcji szkół podstawowych i średnich, by poparli tę tradycyjną imprezę przez wystawienie swoich zawodników, bowiem jest ona pomyślana również jako jedna z form integrowania naszego środowiska szkolno-młodzieżowego.

Początek zawodów o godz. 9.00 (rejestracja 8.00-8.45) obok byłej polskiej szkoły w Mistrzowicach (nieopodal Fibakówki).

Organizatorzy

CHANCE EKSTRALIGA

KARWINA – ZUBRZI 25:20

Do przerwy: 14:13. Karwina: Makroš, Galia – Růža 1, Košťálek, Prašivka, Živanov 1, Patzel 1, Plaček, Užek 2, Harabiš 7/2, Solák 6, Skalický 1, Široký 2, Nantl 3, Ptáčník 1, Franc.

W 4. kolejce najwyższej klasy rozgrywek piłki ręcznej mężczyzn Banik uporał się z odwiecznym rywalem z Zubrzy, wygrywając po zaciętej walce 25:20. Do stanu 20:20 mecz był niesamowicie wyrównany. – Zdecydowała nasza seria pięciu bramek w końcówce drugiej połowy. Z tego ciosu goście już się nie podnieśli – zaznaczył trener Karwiny Michal Brůna.

Lokaty: 1. Brno 8, 2. Dukla 8, 3. Pilzno 7, 4. Karwina 6 pkt. **W następnej kolejce:** Maloměřice – Karwina (jutro, 18.30). (jb)

Hiszpańskie wojaze

Fot. ARC

Kameralny Zespół Śpiewaczy TA Grupa, działający przy MK PZKO w Cz. Cieszynie-Osiedlu, gościł w ubiegłym tygodniu na XII Międzynarodowym Festiwalu Chórów w Lloret de Mar w Hiszpanii. 19 września wystąpił on w ramach festiwalowego konkursu w kościele St Roma w Lloret de Mar.

Podczas festiwalu 18 chórów z różnych państw świata (Wenezuela, Indonezja, Wyspy Owce, Stowacja, Czechy i Polska) prezentowały swój folk, muzyka sakralna, pop+jazz oraz Pau Casals.

Kulminacyjnym punktem festiwalu było spotkanie wszystkich chórzystów na placu przed ratuszem miejskim, gdzie każdy zespół przedstawił się krótkim utworem oraz odśpiewał hymn narodowy swojego kraju.

Dla TA Grupy z pewnością wielkim przeżyciem był także piątkowy (22 września) występ w katedrze St Eulalia w Barcelonie. W wolnych chwilach członkowie zespołu sportykali się na próbach, podczas których szlifowali program na koncert jubileuszowy, który odbędzie się 15 października o godz. 15.00 w czesko-cieszyńskiej Strzelnicy. (r)

CO W TEATRZE

SCENA BAJKA - CZ. CIESZYN: Vyprávění indyánské babičky (26, 27, godz. 10.00).

CO W KINACH

CZ. CIESZYN - Central: Niezniszczalni 4 (26, godz. 17.30; 28, godz. 19.00); Po prostu super (27, godz. 16.30); Psi Patrol. Wielki film (28, godz. 16.30); **HAWIERZÓW - Centrum:** Żółwie Ninja - zmutowany chaos (26, 27, godz. 17.00); Rimini (26, godz. 18.00); Niezniszczalni 4 (26, 27, godz. 19.30); After (27, godz. 18.00); Psi patrol. Wielki film (28, godz. 17.00); Hadzi plyn (28, godz. 20.00); Piła X (28, godz. 19.30); **JABLONKÓW:** Lochy i smoki (26, godz. 18.00); **KARWINA - Centrum:** After (26, godz. 17.30); Niezniszczalni 4 (26, godz. 19.30); Muż, który stal w cestě (27, godz. 15.00); Kocie życie (27, godz. 17.30); Zakonnica II (27, godz. 19.30); Psi Patrol. Wielki film (28, godz. 17.00); Twórcza (28, godz. 19.30); **TRZYNIEC - Kosmos:** Dvě slova jako klíč (26, godz. 15.00); After (26, godz. 17.30); Moje wielkie greckie wesele 3 (26, godz. 20.00); Meg 2. Głębia (27, godz. 16.30); Gólda (27, godz. 20.00); Psi Patrol. Wielki film (28,

17.30); Twórcza (28, godz. 20.00); **CIESZYN - Piast:** Mru i ja. Wielka przygoda na cztery łapy (26-28, godz. 15.45); Teściowie 2 (26-28, godz. 17.30).

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ĆT1 SM, niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00; powtórka na antenie ĆT2, niedziela od godz. 19.30.

POLSKIE AUDYCJE: po-pt: godz. 19.05 Ostrawa 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz.

RADIO KATOWICE: „U Polaków za Olzą” - niedz. godz. 13.05 na 103 FM. Archiwum audycji: radio.katowice.pl/Zaolzie.

CO W TERENIE

BŁĘDOWICE - Chór Mieszany PZKO „Stonawa” zaprasza na swój występ, który odbędzie się w niedzielę 1 października o godz. 8.30 w Śląskim Kościele Ewangelickim Augsburgskiego Wyznania w Hawierzowie-Błędowicach, w ramach nabożeństwa pt. „Podziękowanie za urodzaj”.

LUTYNIA DOLNA - MK PZKO zaprasza na spotkanie kulturalno-oświatowe, w czwartek 5. 10. o godz. 15.30 w małej salce Domu Kultury. W programie: ekspozycja fizyczna - Justyna Sandra Wojwoda, koncert zespołu „Dobry Wieczór” z Karwiny oraz biesiada z podtekstem 115. rocznicy zorganizowanego śpiewactwa polskiego w Lutyni Dolnej.

NYDEK - Zarząd MK PZKO zaprasza 1. 10. o godz. 15.00 na przedstawienie TC „Bajka” pt. „O trzech królowiach i śgłowym smoku” do Domu PZKO.

PTTS „BS” - Zaprasza 28 września na wycieczkę autokarową na Górę Świętej Anny oraz do Parku Miniatur Olszowa. Odjazd autobusu: z Karwiny o 7.00, z Cz. Cieszyna o 7.20. Przygotowała i prowadzi Irene Mierzwa, tel. 723 823 435. Cena wycieczki 360 kc. Są wolne miejsca. **▲** Zaprasza 3. 10. na wycieczkę do źródła Stonawki. Odjazd pociągu z Cz. Cieszyna o 8.19 do Gnojnika. Trasa wycieczki: Ligotka Kameralna, źródło Stonawki - Praszyska-schronisko - Gnojnik, 12 km. W drodze powrotnej będziemy mieli możliwość odwiedzenia domu Jana Kubisza w Gnojniku. Prowadzi Władysław Broda, tel. 778 594 777.

STONAWA - MK PZKO zaprasza na spektakl pt. „Śpiący król” w wykonaniu zespołu teatralnego „Teatrzyk bez kurtny” MK PZKO w Karwinie-Frysztacie w niedzielę 8. 10. o godz. 16.00 w sali Domu PZKO. Wstępne dobrowolne.

OFERTY PRACY

UZNANA FIRMA w branży gier planszowych i zabawek poszukuje pracownika na stanowisko przedstawiciela handlowego na pełny etat. Więcej informacji o rekrutacji po wysłaniu CV na e-mail: kancelar@pygmalino.cz. Gl-460

ZATRUDNIMY PRACOWNIKA magazynu do odbioru i wysyłki towarów na pełny etat. Praca w Czeskim Cieszynie, godzinny pracy 7.00-15.30, rozpoczęcie od 1. 10. 2023. Więcej informacji po wysłaniu CV na e-mail: kancelar@pygmalino.cz. Gl-460

WYSTAWY

CZ. CIESZYN, KONGRES POLAKÓW, ul. Grabińska 458/33: trzy wystawy, „Profesor Józef Buzek, statystyk, ekonomista i działacz społeczno-polityczny”, „Paweł Oszełda, lekarz i działacz społeczno-narodowy z Nieborów” oraz „Kształcenie nauczycieli polskich w Państwowym Seminarium Nauczycielskim w Śląskiej Ostrawie”. Czynne: wt-pt w godz. 8.00-15.00.

GALERIA MIASTA TRZYŃCA, Dom Kultury „Trisia”, rynek Wolności 526: do 27. 10. wystawa Yuliya Bokhana pt. „Akrestina”. Czynna: po-pt w godz. 8.00-16.00.

MUZEUM TRZYNIEC, ul. Główna 115/15, Cz. Cieszyn: do 8. 10. wystawa pt. „Elegancja gitégo drewna”. Czynna: wt-pt w godz. 8.00-16.00; so i nie: w godz. 9.00-17.00.

MUZEUM TROJMEZI, ul. Velebnovského 150, Jablónkóv: do 29. 10. wystawa pt. „Po zmroku...”. Czynna: wt-pt w godz. 8.00-16.00, so i nie: w godz. 9.00-17.00.

MUZEUM HUTY TRZYNIEC-KIEJ i MIASTA TRZYŃCA, Sala wystaw, Frýdecká 387: do 31. 10. wystawa pt. „Fantastyczne tajemnice I i II”. Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00. **▲ Galeria Plenerowa „Werk”:** do 29. 10. wystawa pt. „Niezapomniany”. Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00. **▲** do 8. 11. wystawa Marceli Kothukowej pt. „Obrazy-Airbrush”. Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00.

STAŁA ESKOPOZYCJA „Historia węglem pisana”, ul. Pavlova 583/2, Hawierzów: do 30. 10. wystawa fotografii Romana Dżika pt. „Milczący świadkowie wydobycia węgla w regionie karwińskim”. Czynna: po i cz: w godz. 9.00-18.00; wt i pt: w godz. 9.00-15.00; środa nieczynne.

TEATR CIESZYŃSKI, Galeria Teatralna, ul. Ostrawska 67, Cz. Cieszyn: do 8. 10. wystawa Lenki

ŻYCZENIA

RENIU, RYSIU
co za osiągnięcie!

Gratulujemy rewelacyjnego wyniku w sobotnim zjeździe Pucharu Świata w Kitzbuhel. Renia udowodniła, że jest zahartowana i nie ma sobie równych. Trenerze, naprawdę dobra robota. Wszystkiego najlepszego Kochani. Banda Ski Mosty. Gl-484

WSPOMNIENIA

Kto Cię znał i kochał - nigdy nie zapomni.
Dnia 25 września obchodziłby 75. urodziny

śp. STANISŁAW SIKORA
z Nieborów

Zaś 5 października minie 16. rocznica Jego śmierci. Z miłością i szacunkiem wspominają najbliżsi. Gl-481

NEKROLOGI

*Jak mie kiedy powieziecie
w tróchele do pola,
pamiętajcie, zaś chowiecie
jednego gorola...*
Władysław Młynek

W głębokim żalu pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 19 września zmarł nagle w wieku 75 lat nasz ukochany Brat, Wujek, Kuzyn, Kolega i Sądziad

śp. JÓZEF ŁYSEK

zamieszkały w Jabłonkowie pod nr. 333
Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się w środę dnia 27 września 2023 o godz. 9.30 z kościoła parafialnego w Jabłonkowie.
Siostry Terezka i Anna oraz cała zasmucona rodzina. Gl-482

Pragniemy podziękować rodzinie, przyjaciołom, sąsiadom oraz wszystkim, którzy łącząc z nami ból uczestniczyli w ostatnim pożegnaniu

śp. ANDRZEJA MICHALIKA

Pogrzeb odbył się 22 września w ewangelickim kościele w Ligotce Kameralnej.
Dziękujemy za kwiaty i złożone kondolencje.
Zasmucona rodzina. Gl-483

Kowalowej pt. „Mój świat”. Czynna: podczas przedstawień TC i w po-pt: w godz. 9.00-15.00 po uprzednim zgłoszeniu się na portierni.

CO ZA OLZĄ

COK „Dom Narodowy”, Galeria Ceglana, ul. Rynek 12, Cieszyn:

do 30. 9. wystawa Jana Dżidy pt. „Opowiadanie fotografiami”. Czynna: codziennie w godz. 10.00-18.00. **MUZEUM DRUKARSTWA, GALERIA „Przystanek Grafika”, ul. Głębocka 50, Cieszyn:** do 16. 10. wystawa pt. „Rodzinne spojrzenie na grafikę”. Czynna: po-czw: w godz. 10.00-15.00; pt: w godz. 14.00-20.00; so i nie: w godz. 11.00-18.00.

PROGRAM TV

WTOREK 26 WRZEŚNIA

TVC 1

5.59 Studio 6 9.00 O krok od nieba (s.) 9.55 Chłopaki w akcji 10.20 Dzieci urodzone dwa razy 11.05 Miłośnicy wina 11.30 AZ kwiz 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sama w domu 14.00 Wszystko, co lubię 14.40 Zława (film) 15.45 O krok od nieba (s.) 16.45 Podróż po Bretanii 17.15 AZ kwiz 17.40 Czarne owoce 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Gdzie jest mój dom? 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.10 Słońce świeci dla wszystkich (transmisja koncertu charytatywnego) 21.45 Którędy do nas 22.35 Język Santiniego (film) 0.10 Sprawy detektyw Murdocha (s.) 0.55 AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Cudowna planeta 9.20 Elżbieta i Małgorzata, królewskie siostry 10.10 Cuda techniki 11.00 Zaginione egipskie skarby 11.50 Madagaskar 12.40 Nie poddawaj się 13.05 Królestwo pustkowi 13.35 Ciekawa kamera 14.15 Hitler i jego krag za 15.10 Koniec wojny w kolorze 15.55 1938: Chamberlain chce pokoju 16.25 Chimery - zjawy z otchłani 17.15 Karkonosze 18.10 Dolina Loary, francuski skarb 19.00 Na rowerze 19.15 Magazyn chrześcijański 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 Kronika starożytnego Egiptu 21.00 Pochwal mnie! 22.00 Domy zmarłych 22.25 Farma Květná 22.55 Skautski dekalog Jiry Stránskiego 23.45 Akwarium - mroczna strona hobby 0.40 Benito Mussolini.

NOVA

5.55 Śniadanie 8.40 Ulica (s.) 9.40 Policja kryminalna Anděl (s.) 10.55 Pościg 12.00 Południowe wiadomości 12.20 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 13.35 Dr House (s.) 15.30 Zamienimy się żonami 16.57 Popołudniowe wiadomości 17.30 Pościg 18.30 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 Jedna rodzina (s.) 21.40 Comeback (s.) 22.50 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) 23.50 Dr House (s.).

PRIMA

6.20 M.A.S.H. (s.) 7.00 Nowy dzień 8.00 M.A.S.H. (s.) 9.10 Gliniarz (s.) 10.25 Policja Hamburg (s.) 12.25 Gliniarz i prokurator (s.) 13.30 Komisarz Rex (s.) 14.40 Tak jest, szefie! 15.50 Policja w akcji 17.50 Nakryto do stołu! 18.55 Wiadomości, pogoda 19.55 Showtime 20.15 Zoo (s.) 21.35 7 przypadków Honzy Dědka 23.55 Tak jest, szefie! 1.00 Policja w akcji.

ŚRODA 27 WRZEŚNIA

TVC 1

5.59 Studio 6 9.00 O krok od nieba (s.) 10.05 Co umiały nasze babcie 10.35 Doktor Martin (s.) 11.30 AZ kwiz 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sama w domu 14.00 Hercule Poirot (s.) 15.35 W kinie 15.50 O krok od nieba (s.) 16.45 Wszystko, co lubię 17.15 AZ kwiz 17.40 Czarne owoce 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Gdzie jest mój dom? 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.10 Obrona (s.) 21.15 13. komnata Hynka Bočana 21.40 Przygody kryminalistyki (s.) 22.35 Ofiary i mordercy (film) 0.10 AZ kwiz.

POLECAMY

● Zława
Wtorek 26 września,
godz. 14.40
TVC 1

● Dzikie pszczoły
Środa 27 września,
godz. 10.15
TVC 2

● Głos dla rzymskiego króla
Czwartek 28 września,
godz. 21.30
TVC 1

TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Historia wieży Eiffela 9.25 Historia starożytnego Egiptu 10.15 Dzikie pszczoły 11.10 Maledzja 12.00 Rok na pustkowiu 12.55 Hindenburg 13.45 Elżbieta i Małgorzata, królewskie siostry 14.35 Fabryki na niewiedzę 15.30 Na pływalni z Johnem Adamsem 16.00 Po Czechach 16.40 Klucz 16.40 Jak fabryki zmieniły świat 17.30 Pochwal mnie! 18.30 Za kurtyną natury 18.55 Jak oszczędzać - prawdziwe wyzwanie 19.15 Babbel 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 Ziemiańska krew 21.00 Narodowe skarby 21.30 Poszukiwania utraconych światów 22.00 Jak powstała dobra szkoła 22.25 Iveta (s.) 23.10 Koniec wojny w kolorze 23.55 Apokalipsa: wojna światów. NOVA

6.05 Przygody Bolka i Lolka (s. anim.) 6.15 Pod powierzchnią 7.20 Jak wyretosować smoka (film anim.) 9.15 Niania w Nowym Jorku (film) 11.35 Łobuziaki (film) 13.35 Zawiadowca stacji (film) 15.30 Kiedy smoka boli głowa (film) 17.50 Nakryto do stołu! 18.55 Wiadomości, pogoda 19.55 Showtime 20.15 Zoo (s.) 21.35 Incognito 23.50 Tak jest, szefie!

use (s.) 15.30 Zamienimy się żonami 16.57 Popołudniowe wiadomości 17.30 Pościg 18.30 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 MasterChef Czechy 21.40 Pojedynek na talerzu 22.40 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) 23.40 Dr House (s.).

PRIMA

6.00 Bolek i Lolek (s. anim.) 6.20 M.A.S.H. (s.) 7.00 Nowy dzień 7.50 M.A.S.H. (s.) 8.55 Zoo (s.) 10.25 Policja Hamburg (s.) 12.25 Gliniarz i prokurator (s.) 13.30 Komisarz Rex (s.) 14.40 Tak jest, szefie! 15.50 Policja w akcji 17.50 Nakryto do stołu! 18.55 Wiadomości, pogoda 19.55 Showtime 20.15 Pod powierzchnią (s.) 21.35 Show Jana Krausa 22.45 Sprawy Josefa Klimy 23.15 Tak jest, szefie! 0.10 Policja w akcji.

CZWARTEK 28 WRZEŚNIA

TVC 1

6.45 Zgaduj - zgadula (bajka) 7.30 Cudowne pierścienie (bajka) 8.35 Zakłete wzgórze (bajka) 9.40 O bogaczu i biedaku (bajka) 10.50 Igraszki z diabłem (bajka) 12.30 Królewskie igraszki (film) 14.10 Królowa jeziora (bajka) 15.40 Król sokołów (bajka) 17.20 O Janie i niesamowitym przyjacielu (bajka) 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.10 Opowiadaj (s.) 21.05 Bilans 21.30 Głos dla rzymskiego króla (film) 23.20 Komisarz Montalbano (s.).

TVC 2

6.00 Fabryki na niewiedzę 6.55 Świat zwierząt 7.50 Malarz diabła 8.20 10 wieków architektury 8.35 W dniu świętego Wacława 9.30 Nasze tradycje 10.00 Narodowa pielgrzymka w dniu św. Wacława 2023 (transmisja mszy) 11.50 Poszukiwania świętej Ludmily 12.25 Ziemiańska krew 13.25 Dzikie pszczoły 14.20 Czesi ratują żubry w Czechach 14.45 Tajemnice budowniczych piramid 15.35 Europa dziś 16.05 Dolina Loary, francuski skarb 17.00 Cudowna planeta 17.50 Wspaniała Ameryka 18.45 Auto Moto Świat 19.05 Auto Moto Test 19.15 1938: Chamberlain chce pokonanie 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 Na usługach króla 21.00 Kiedy lew zacznie ryczeć 22.50 Grzeszna dusza (s.).

NOVA

6.10 Looney Tunes (film anim.) 7.45 Richie Millioner (film) 9.35 Wybuch nastąpi o siedemnastej (film) 11.15 Szkoła podstawą życia (film) 13.15 Babcio, czaruj! (film) 14.35 Niech żyją duchy! (film) 16.25 Szpinak czyni cuda (film) 18.30 Ulica (s.) 19.30 Pochwal mnie! 18.30 Za kurtyną natury 18.55 Jak oszczędzać - prawdziwe wyzwanie 19.15 Babbel 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 Ziemiańska krew 21.00 Narodowe skarby 21.30 Poszukiwania utraconych światów 22.00 Jak powstała dobra szkoła 22.25 Iveta (s.) 23.10 Koniec wojny w kolorze 23.55 Apokalipsa: wojna światów. NOVA

6.05 Przygody Bolka i Lolka (s. anim.) 6.15 Pod powierzchnią 7.20 Jak wyretosować smoka (film anim.) 9.15 Niania w Nowym Jorku (film) 11.35 Łobuziaki (film) 13.35 Zawiadowca stacji (film) 15.30 Kiedy smoka boli głowa (film) 17.50 Nakryto do stołu! 18.55 Wiadomości, pogoda 19.55 Showtime 20.15 Zoo (s.) 21.35 Incognito 23.50 Tak jest, szefie!

Dachy płaskie,
papa termozgrzewalna
Tel. +48 601 532 642
Gl-389

Znajdź nas
na X-ie

DYREKCJA, GRONO PEDAGOGICZNE
ORAZ NAUCZCIELSKIE
POLSKIEGO GIMNAZJUM im. J. SŁOWACKIEGO
W CZESKIM CIESZYNIE

zapraszają na

ZJAZD ABSOLWENTÓW 2023

14.10.2023
ROZNIKI MATURALNE Z KOŃCÓWKĄ 3 i 8

Program:

16:00 - 18:00 Dzień Otwartych Drzwi w Gimnazjum
Od 16:00 Spotkanie absolwentów w klasach, zwiedzanie szkoły, spotkanie z nauczycielami
Od 16:15 Wspólne zdjęcia
18:00 - 21:00 MOK Strzelnica - zabawa towarzyska, rozmowy z kolegami, bufet, na głównej sali DJ, w Jazz klubie kawiarenka

Zgłoszenia na: www.gympol.cz lub telefonicznie +420 737 230 442

Sponsor: CĘSKYTEŠIN

„Głos” jest finansowany ze środków Ministerstwa Kultury RC, Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP, Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie, a także z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu „Polonia i Polacy za Granicą 2021, 2022 i 2023” za pośrednictwem Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” i Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”.

Głos
GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZECHESKIEJ

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Grabińska 33, 737 01 Czeski Cieszyn, IČO: 00535613, w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. IČO: 26792575 • Adres: Redakcja „Głosu”, ul. Strzelnicza 28, Czeski Cieszyn 737 01 • Redaktor naczelny: Tomasz Wolff, wolff@glos.live • Zastępca redaktora naczelnego, redaktor sportowy: Janusz Bittmar, bittmar@glos.live • Redaktorzy terenowi: Danuta Chlup, danuta.chlup@glos.live • Łukasz Klimaniec, klimaniec@glos.live • Szymon Brandys, brandys@glos.live • Foto-reporter: Norbert Dąbkowski, dabkowski@glos.live • Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, beataschonwald@glos.live • Projekt makiety: Jacek Utko • Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, e-mail: info@glos.live • Pismo wychodzi we wtorki i piątki • Dostawę prężneneratorem prowadzi Česká pošta, s.p., oddělení periodického tisku, Olšánská 38-9, 225 99 Praha 3. Zamówienia: www.periodik.cz, e-mail: postaboprstic@post.cz • Reklamacje: tel. 800 300 302 • Kolportaż: PNS, a.s. • Druk: CZECH PRINT CENTER a.s. Na Rovince 876, 720 00 Ostrava-Hrabová • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indeksu 42501, ISSN 2570-8708.

„Głos” należy do Stowarzyszenia Dzienników Mniejszości Narodowych i Etnicznych Europy MIDAS

www.glos.live

POST SCRIPTUM

UŚMIECHNIJ SIĘ

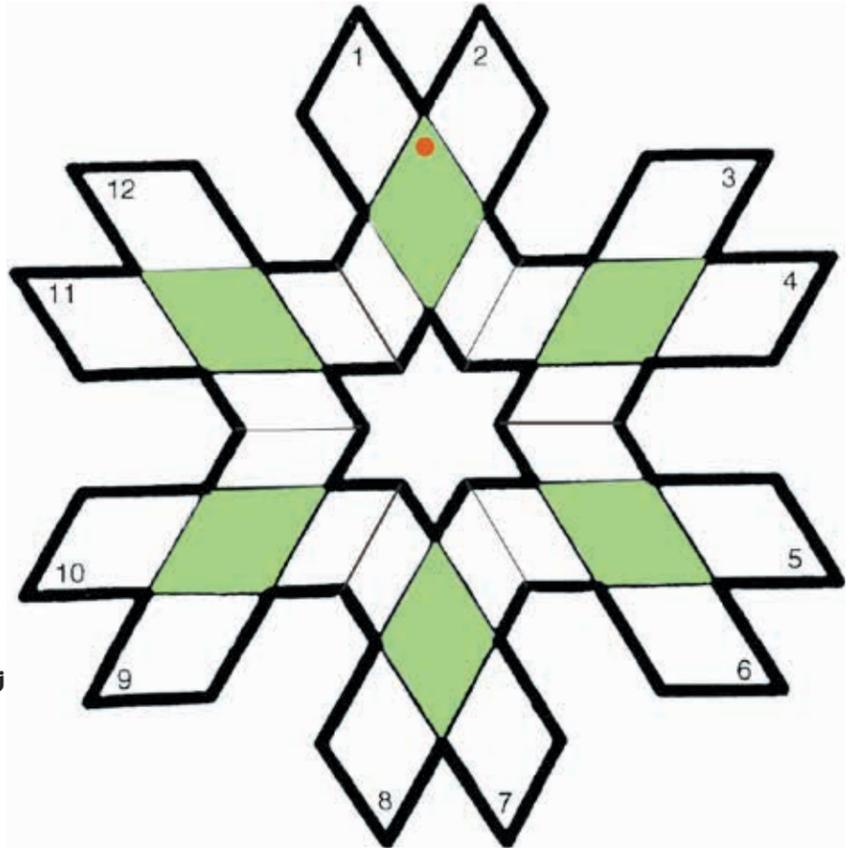

LOGOGRYF ŁAMANY

Rozwiązaniem jest nazwa miasta na prawach powiatu w Polsce: Miasto to leży na Nizinie Południowowielkopolskiej (jest największym miastem w tym makroregionie fizycznogeograficznym), we wschodniej części nad Prosną, u ujścia Swędrni. Warto dodać, że w południowej części miasta do Prosny uchodzi Pokrzywnica...

- 1.-4. drobna ryba, szarzielona z poprzecznymi paskami na płaskim ciele żyje w dorzeczu Amazonki
- 3.-6. czarna magmowa skała
- 5.-8. pieśń lub krótka kompozycja instrumentalna o charakterze smutnym, żalobnym
- 7.-0. język Żydów europejskich
- 9.-12. ostra krawędź narzędzia albo broni
- 11.-2. straż ubezpieczająca oddział wojska.

Wyrazy trudne lub mniej znane: CZUJKA

MINIKWADRAT MAGICZNY I

Pionowo i poziomo jednakowo:

	1	2	3	4
1. o na tablicy Mendelejewa				
2. kraj z Kownem, Kłajpedą i Wilnem	1			
3. musical z Madoną w tytułowej roli	2			
4. rzeka w Niemczech.	3			
Wyrazy trudne lub mniej znane: NAAB	4			

MINIKWADRAT MAGICZNY II

Pionowo i poziomo jednakowo:

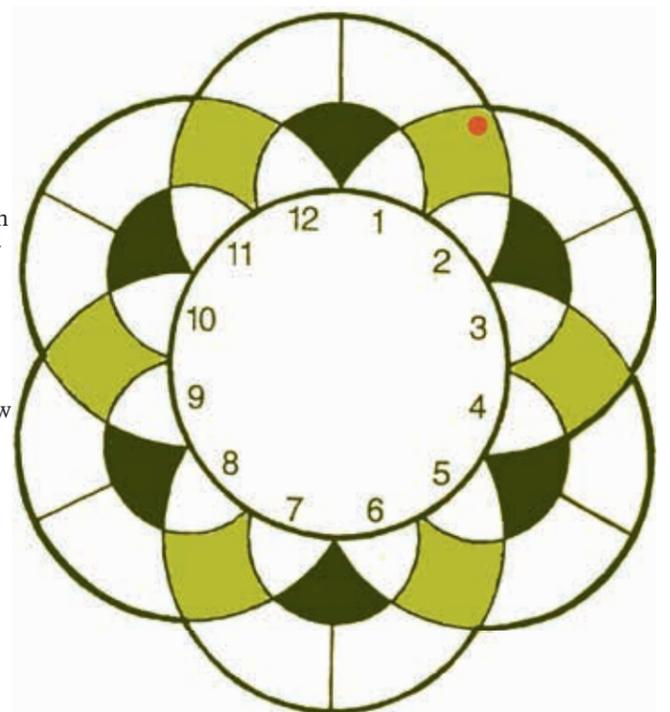
	1	2	3	4
1. do zająca wołał: Ja ci pokażę!				
2. w judo: pokonanie przeciwnika przed końcem walki	1			
3. miasto w Niemczech	2			
4. samiec świni domowej.	3			
Wyrazy trudne lub mniej znane: LOBAU	4			

LOGOGRYF ŁUKOWATY

Rozwiązaniem jest nazwa miasta w północno-zachodniej Polsce, w województwie zachodniopomorskim, w powiecie koszalińskim. Miasteczko to położone jest nad Morzem Bałtyckim i jeziorem Jamno, na Wybrzeżu Słowińskim. Kusi turystów dwoma letnimi kąpieliskami morskimi i przystanią rybacką. Podziwiać tu można kościół pw. Przemienienia Pańskiego z XV wieku przebudowany w XIX wieku, park dworski z przełomu XVIII/XIX wieku, budynek szachulcowy z początku XX wieku i piękną promenadę...

- 1.-4. szklista masa na wyrobach ceramicznych
- 3.-6. kuchenne urządzenie do mieszania i rozdrabniania
- 5.-8. dymka lub szalotka
- 7.-10. lekka budowla ogrodowa służąca do wypoczynku, ochrony przed słońcem, deszczem
- 9.-12. specjalista od budowy ciała, organizmów żywych
- 11.-2. Krzysztof, żeglarz i odkrywca.

Wyrazy trudne lub mniej znane: ANATOM

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana nagroda. Rozwiązania prosimy przysłać na e-mail: info@glos.live. Termin ich nadsyłania upływa w piątek 6 października 2023 r. Nagrodę z 12 września otrzymuje **Henryk Cachel z Karwiny-Raju**. Autorem dzisiejszych łamigłówek jest Jan Kubiczek.

Rozwiązanie minikwadratu magicznego I z 12 września: FORD, OLSZA, RZĘSA, DAAB

Rozwiązanie minikwadratu magicznego II z 12 września: MOST, OLIWA, SWING, TAGI

Rozwiązanie kwadratu magicznego z 12 września: KONIN

Rozwiązanie logogryfu łukowatego z 12 września: CHOJNA